

Høgskulen
på Vestlandet

SAMSPEL
BEREKRAFT
NYSKAPING

FHS september 2019

HVL-styremøte

Randi Skår
Dekan Fakultet for helse-og sosialvitenskap
25.september 2019

Ca 4900 studentar og
385 tilsette

Fakultet for helse- og sosialvitskap (FHS) - leiing

- › **Institutt for helse- og omsorgsvitskap** (<https://www.hvl.no/om/organisering/fhs/iho/>)
 - › 8 fagseksjonsleiarar Førde, Bergen, Stord og Haugesund
 - › Instituttleiar Georg Førland
 - › Viseinstituttleiar Dagrun Kyrkjebø
- › **Institutt for helse og funksjon** (<https://www.hvl.no/om/organisering/fhs/ihf/>)
 - › 5 fagseksjonsleiarar, Bergen
 - › Instituttleiar Bjørg Hafslund
- › **Institutt for velferd og deltaking** (<https://www.hvl.no/om/organisering/fhs/ivd/>)
 - › 5 fagseksjonsleiarar, Sogndal og Bergen
 - › Instituttleiar Svanaug Fjær

Fakultet for helse- og sosialvitenskap (FHS) – leiing

- › Prodekan for utdanning, Anne-Grethe Naustdal
- › Prodekan for forskning, Alice Kvåle
- › Administrasjonssjef, Trude Engebretsen
 - › Personalansvar 11 tilsette
- › Studieadministrativ leiar, Kristin Senneset
 - › Personalansvar 19 tilsette

Medverknad og informasjonsflyt

- › Faste råd og utval (<https://www.hvl.no/Vestibysten/organisasjonen/fakultet/fhs/>)
 - › Fakultetsråd leia av dekan – møte x 2 per semester
 - › Utdanningsutval leia av prodekan for utdanning – møte x 2-3 per semester
 - › FoU-utval leia av prodekan for forskning – møte x 2-3 per semester
 - › Tilsetjingsutval leia av dekan – møte kvar måned
 - › ID-møte leia av dekan – møte kvar måned
 - › Møte med studentråd – leia av dekan/prodekan for utdanning – møte x 2 per semester
 - › 21 studieprogramråd leia av fagseksjonsleiarar
 - › Programutval for ph.d.-utdanninga leia av prodekan for forskning
- › Referat frå alle møter på FHS-sida på Vestibysten
- › Nyhetsbrev x 2 kvar måned

FHS og universitetsambisjonen

Strategi og profil

Kompetanse

Studieportefølje

Internasjonalisering

Forsking og utviklingsarbeid

Ph.d. – stipendiatar

Ambisjonar og profil

- › *Gjennom utdanning og forskning skal FHS medverke til betre helse- og velferdstenester, behandling, mestring og omsorg til pasientar og brukarar i alle situasjonar og livsfasar.*
- › **Helse** – kroppsleg, psykologisk og sosialt forankra ressurs som blir påverka av sjukdom, sjukdomshandtering, livsløp og levekår
- › **Funksjon** - menneskeleg aktivitet og kroppslege og psykologiske føresetnader for samspel med omgjevnadane
- › **Deltaking** – den einskilde og grupper sine muligheiter for å delta i samfunnsliv, arbeidsliv og som tenestemottakarar

Fakultetet sin profil innan vert reflektert i fem tematiske område:

- Helsefremming og meistring
- Kontekstuelle vilkår
- Fysisk aktivitet
- Implementering av forskning
- Utdanningsforskning

Ambisjonane våre og profilen vår skal vekse og utvikle seg:

I **samspel** mellom forskning og utdanning, mellom profesjonar og fagmiljø, mellom fag og administrasjon, mellom høgskule og praksisfeltet på Vestlandet - og gjennom nasjonale og internasjonale nettverk

Med **berekraft** som premiss for vegval og verkemiddel, og med **nyskaping**, kunnskapsutvikling og kvalitetsforbetring som resultat

Felles faglege satsingsområde i HVL – kva er FHS sitt bidrag?

Ansvarleg innovasjon

- › Optimalisering og effektivisering av tenester på tvers av fag, profesjonar og sektorar – **PHD REGSINN – Innovasjon i offentlig sektor**

Berekraftig utvikling

- › Sikre god helse og fremme livskvalitet. Redusere ulikskap i og mellom land. **Læringsutbytte felles forskrift helse og sosial**

Danning

- › Legge grunnlag for kompetanse som styrkar tilliten til profesjonsutøvarane – **Pilot fellesemne Danning og akademisk handverk**

Folkehelse

- › Meistring i alle livsfasar og gjennom heile livsløpet og sosial deltaking i kvardagsliv, fritid og arbeid – **Programsatsing fylkeskommunar – barn og unges livskvaitet og psykiske helse, rusforebyggende arbeid**

Sikkerheit

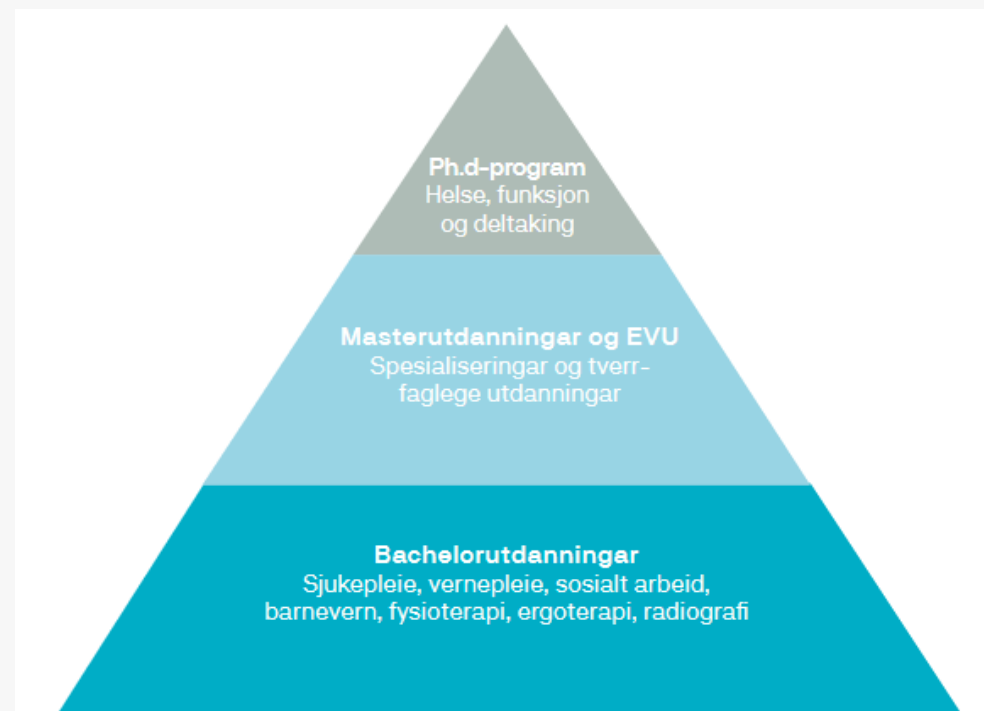
- › Tidleg innsats og førebygging, inkluderingsprosessar, deltaking, likeverd og likebehandling **Læringsutbytte felles forskrift helse og sosial**

Teknologi

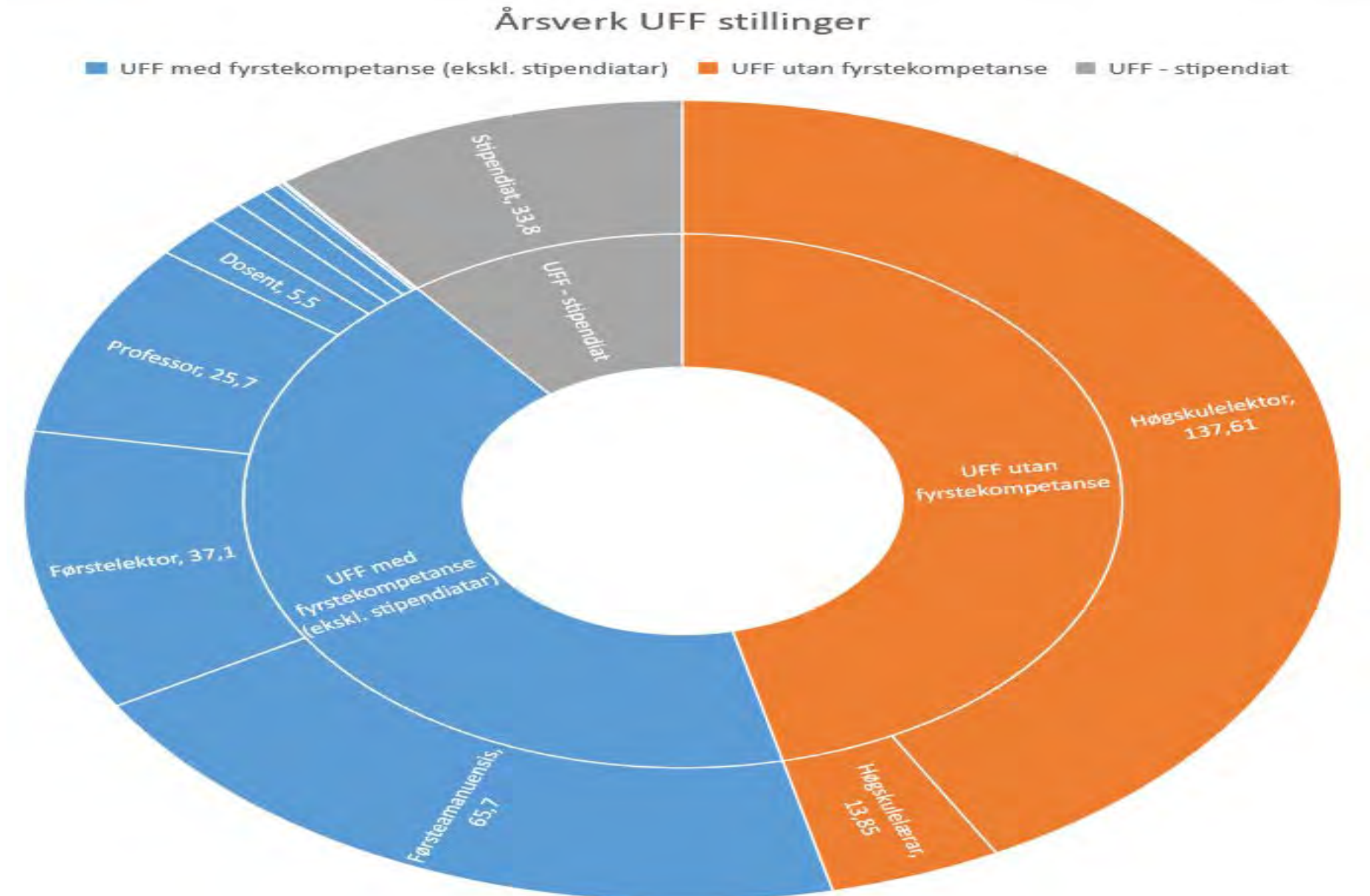
- › Velferdsteknologi som reiskap for medverknad og likebehandling. Digital kompetanse og teknologisk dømmekraft (digital danning) som læringsutbytte – **Alrek helseklynge, omsorgsteknologilaben, campus Førde Verftet**

Profesjons- og arbeidslivsretting

- › Utdanningspyramiden støtter opp om overordna ambisjon om å medverke til betre helse- og velferdstenester gjennom utdanning, forskning og formidling

Kompetanseoversikt FHS per september 2019

FHS - Fagmiljø og stipendiater

26 professor + 7 dosent
13 prof. II + 1 dosent II
66 førsteam. + 2 førsteam. II
37 førstelektor
138 høgskulelektorar
14 høgsk-/øvingslærarar
34 stipendiatar

Stipendiatar pr sept 2019:

Tatt opp på andre institusjonar:

› **38**

PhD-program ved FHS –

Helse, funksjon og deltaking:

› **10** nye er tatt opp

› **5** i prosess

Studieportefølje og nye studenter hausten 2019

Bachelorutdanningar 1132 studenter

Sjukepleie – 660 studenter

Sosialt arbeid – 128 studenter

Barnevern – 49 studenter

Vernepleie – 112 studenter

Ergoterapi – 45 studenter

Fysioterapi – 91 studenter

Radiografi – 47 studenter

Opptak på 9 masterutdanningar: 272 stud

Opptak på 15 EVU-utdanningar: 486 stud

Praksisfeltet

Helseforetak

- > Helse Fonna
- > Helse Bergen
- > Helse Førde
- > Helse Stavanger
- > Helse Sør-Øst
- > Haraldsplass diakonale sykehus

Kommunar

- > Arendal kommune
- > Kristiansand kommune
- > Søgne kommune
- > Songdalen kommune
- > Mandal kommune
- > Vennesla kommune
- > Flekkefjord kommune
- > Askøy kommune
- > Austevoll kommune
- > Austrheim Kommune
- > Bergen kommune, BHO (byrådsavd for helse og omsorg) og BSBI (byrådsavd for bolig, sosial og inkludering)
- > Bergen kommune skoler/barnehager
- > Bømlo Kommune
- > Eidfjord kommune
- > Etne kommune
- > Fitjar Kommune
- > Fedje kommune
- > Fjell Kommune
- > Fusa kommune
- > Granvin kommune
- > Jondal
- > Kvinnherad Kommune
- > Kvam kommune
- > Lindås kommune
- > Masfjorden?
- > Modalen

- > Meland kommune
- > Odda kommune
- > Os kommune
- > Osterøy kommune
- > Radøy kommune
- > Samnanger kommune
- > Sauda kommune
- > Stord kommune
- > Sund kommune
- > Sveio Kommune
- > Tysnes kommune
- > Ulvik kommune
- > Vaksdal Kommune
- > Voss Kommune
- > Øygarden kommune
- > Askvoll kommune
- > Aurland kommune
- > Balestrand kommune
- > Bremanger kommune
- > Eid kommune
- > Fedje kommune
- > Fjaler kommune
- > Flora kommune
- > Førde kommune
- > Gaular kommune
- > Gloppen kommune
- > Gulen kommune
- > Hornindal kommune
- > Hyllestad kommune

- > Høyanger kommune
- > Jølster kommune
- > Kvam herad
- > Leikanger kommune
- > Luster kommune
- > Lærdal kommune
- > Naustdal kommune
- > Sogndal kommune
- > Solund kommune?
- > Stryn kommune
- > Vik kommune

- > Vågsøy kommune
- > Årdal kommune
- > Selje kommune
- > Bjerkreim kommune
- > Eigersund kommune
- > Farsund kommune
- > Finnøy kommune
- > Flekkefjord kommune
- > Gjesdal kommune
- > Haugesund Kommune
- > Hjelmeland kommune
- > Hå kommune
- > Karmøy kommune
- > Klepp kommune
- > Lund kommune
- > Randaberg Kommune
- > Sandnes Kommune
- > Sirdal kommune
- > Sokndal kommune
- > Sola kommune
- > Stavanger kommune
- > Suldal kommune
- > Time kommune
- > Tysvær kommune
- > Vindafjord kommune
- > (listen har nåværende kommuner, noen slår seg sammen)

NAV

Alle NAV kontor Hordaland og Sogn og Fjordane

Private institusjonar

- > Bergen Røde Kors sykehjem
- > Domkirkehjemmet
- > Metodistkirkens alders- og sykehjem
- > Stiftelsen Betanien Bergen
- > Sykehus
- > Rehabilitering og sykehjem
- > Solli DPS
- > Åstveit helsesenter
- > Ravneberghaugen rehab. senter
- > Røde Kors Haugland
- > Rehabiliteringssenter
- > Helgeseter
- > Christiegaarden
- > Boganes sykehjem
- > Helsebanken
- > Davik Fysioterapi
- > Ålgård Fysioterapi
- > A2G
- > Albatrossen Ettervernssenter
- > Beredt AS
- > ALF AS senter for arbeidslivsforberedelse
- > Midttun vekst
- > Robin Hood huset
- > Trappen Motiveringssenter
- > Kirkens SOS i Bjørgvin
- > Fontenehuset
- > Crux
- > Kalfaret behandlingssenter
- > Kalfarhuset oppfølgingssenter
- > Styve Gard
- > Stendi Barnevern, Hordaland / Sogn og Fjordane
- > SMISO
- > Indre Sogn ASVO
- > Bakkegaten bo- og

- > omsorgssenter
- > Bergensklinikken AS
- > UNILABS Røntgen Bergen;
- > Haugesund, Sandnes
- > Aleris Bergen / Curato Røntgen Bergen
- > Sentrum Røntgeninstitutt, avd. Stavanger
- > Aleris Stavanger
- > Ecura
- > Privatsykehuset, Haugesund
- > Plastikkirurg1, Sandsli
- > Haugesund Sanitetsforenings
- > Revmatismesykehus AS (HSR)
- > Sogneprodukt
- > Klokkergårdstiftelsen
- > Ostra Consult, Hobøl mottak
- > Drammensregionens interkommunale krisesenter, Betzy
- > Jentespranget AS
- > SOS Barnebyer
- > Olivia Solhaugen

Statlige instistusjonar

- > Kriminalomsorgen Asylmottak?
- > Bufetat

... og flere

FHS har internasjonale avtaler med institusjoner i ca 35 land

› Australia	Austria	Belgium
› Bolivia	Botswana	Brasil
› Bulgaria	Cameroon	Canada
› Cuba	Czech Rep.	Denmark
› Estonia	Faroe Islands	Finland
› France	Germany	Greece
› Greenland	Iceland	Ireland
› Italy	Lithuania	Malta
› Netherlands	Portugal	Slovenia
› South Africa	Spain	Sweden
› Tanzania	UK	USA
› Zambia		

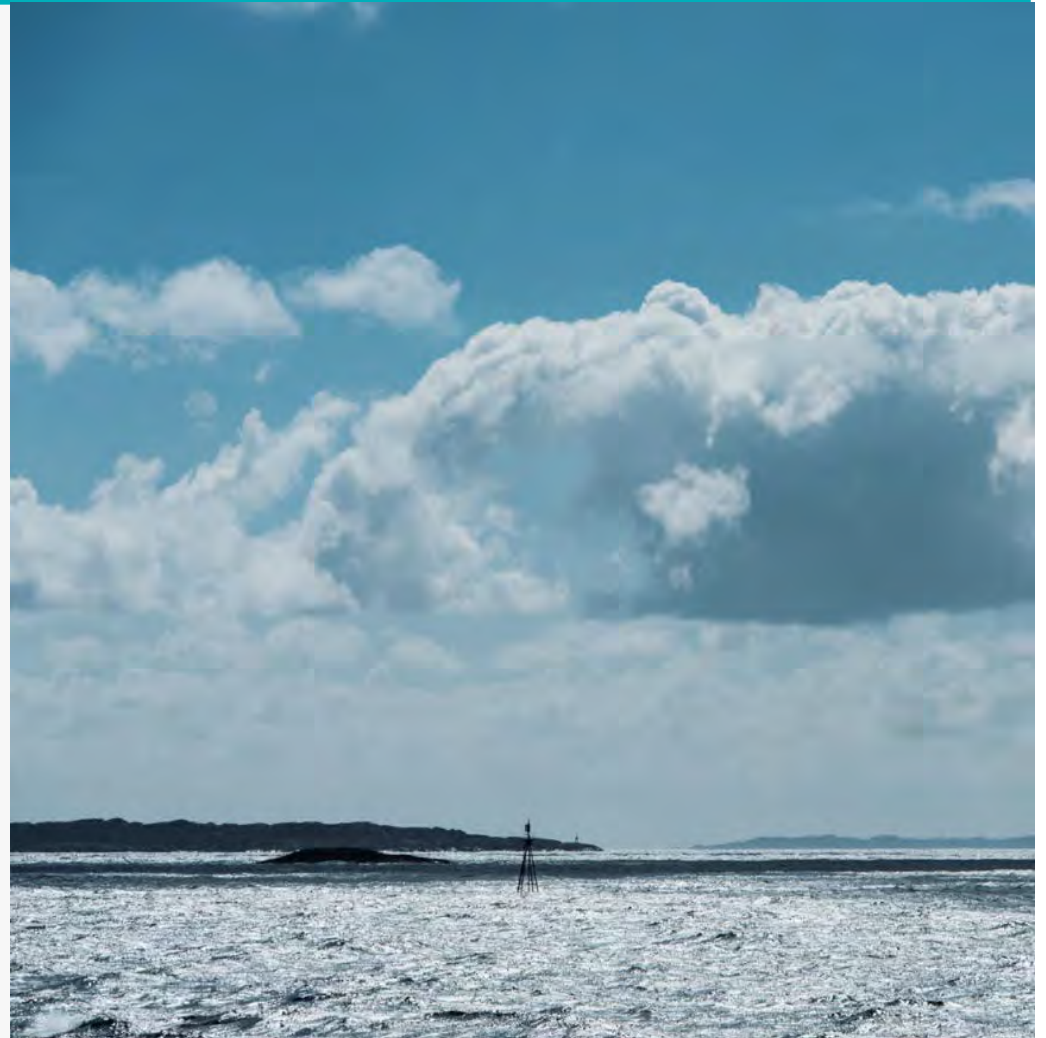
Studentmobilitet

2018	Del innreisande studentar	Del utreisande studentar
FHS	1,5	3,0
HVL	1,5	2,3
Alle institusjonar	3,2	2,5

2018	Tal innreisande studenter	Tall utreisande studentar
FHS	65	135
HVL	245	375
Alle institusjonar	9177	7293

Forskningsgrupper, senter og nettverk på tvers av campus og fagmiljø i FHS

- › **20 forskningsgrupper knytt til fem tematiske satsingar**
 - › Helsefremjing og meistring
 - › Kontekstuelle betingelsar for helse, funksjon og deltaking
 - › Fysisk aktivitet, helse, funksjon og deltaking
 - › Implementering av forskning
 - › Utdanningsforskning
- › **Senter**
 - › Senter for omsorgsforskning vest
 - › Senter for kunnskapsbasert praksis
- › **Samarbeidsavtaler**
 - › Helse Førde og HVL – senter for helseforskning
 - › FOUSAM - Felles FoU-eining høgskule, kommunar, helseforetak
- › **Nettverk pedagogisk utvikling**

FHS sin faglege profil og sentrale forskningsområder

I. Helsefremming & mestring	II. Kontekstuelle vilkår for helse, funksjon og deltaking	III. Fysisk aktivitet, helse, funksjon og deltaking	IV. Intervensjons- og implementerings-forskning	V. Utdanningsforskning
Langvarige helse- utfordringar og samansette tenestebehov	Tenesteorganisering	Kartlegging og testing av helse	Kunnskapsbasert praksis	E-læring/fleksibel læring
Handtering av sjukdom og sosiale vanskar	Kvalitet og samhandling	Folkehelse og fysisk aktivitet	Implementering	Tverrprofesjonell samarbeidslæring
Rehabilitering	Omsorgsforskning og etikk	Funksjon og målemetodar	Metodeutvikling	Fagdidaktikk
Medverknad	Pasientlaup	Kartlegging – testing – behandling	Kunnskaps-oppsummeringar	Simuleringsforskning
Samhandling og sosiale nettverk	Brukarmedverknad	Livskvalitetsmåling	Brukarinvolvering	Teknologi i helse og omsorg
Forskning iht ikkje-smittsame sjukdommar:	Rettsliggjeri	Eigenrapportering PROM/PREM, mm	Resultat- og prosessevaluering	
<i>Diabetes, overvekt muskelskjelett, rus, psykisk helse, kreft,..</i>	Sosial ulikskap og utanforskap	Sjukefråvær/-nærvær	Undervisning og forskingsutøving	
	Pasientsikkerhet			
	Profesjonsforskning			

Eksternt finansierte forskingsprosjekt

- › **EU**
 - › Tre prosjekt
- › **SIU (DIKU)**
 - › Tre prosjekt
- › **Erasmus+**
 - › Fire prosjekt
- › **Regionalt forskingsfond, RFF**
 - › Fire prosjekt
- › **NFR**
 - › 14 prosjekt
- › **Andre finansieringskilder**
 - › To prosjekt
- › **EKSTERNE PROSJEKTSØKNADER 2019:** 16 til NFR + 3 til Helse Vest + 3 til andre

Årsplan 2019 – nokre hovudpunkt

<https://www.hvl.no/globalassets/vestibylen/dokument/fhs/arsplan-2019-fhs---endelig-versjon1.pdf>

- › Studentmedverknad i utvikling av studieprogram og studiemiljø
 - › Etablering av 21 studieprogramråd
- › Utvikling og samkøying av utdanningar på bachelor, vidareutdanning og masternivå
- › Etablere praksisprosjekt for å styrke kvalitet, relevans og samhandling
- › Forskingsmiljø og forskingssamarbeid internt og eksternt
 - › Forskarforum, forskargrupper, insentiv
- › Stipendiat - og rettleiarmiljø
- › Kompetansekartlegging, kompetanseutvikling, rekruttering
- › Internasjonalisering av forskning og utdanning
- › Samarbeidsavtaler, EVU-politikk, desentraliserte tilbod, campusutvikling
- › Leiarstøtte, beslutningsstruktur og myndighetskart

Pågåande prosjekt og utviklingsarbeid knytt til utdanninger og læringsmiljø

<https://www.hvl.no/Vestibyen/organisasjonen/fakultet/fhs/>

- › Studieporteføljeutvikling master og EVU
- › RETHOS fase 1– innføring av forskrift om rammeplan for helse- og sosialfag og forskriftsfesta retningslinjer for sju bachelorutdanninger
- › Desentraliserte utdanningstilbud – sjukepleie og vernepleie
- › Tverrfagleg samarbeidslæring- TVEPS
- › Simulering og ferdighetslæring - SimArena
- › Praksis som læringsarena - Praksisprosjektet
- › Teknologi i helse og omsorg – THOM, Alrek helseklynge
- › E-læring

SAMSPEL
BEREKRAFT
NYSKAPING

Fakultet for økonomi
og samfunnsvitskap

Grete Netteland
Instituttleiar Institutt for samfunnsvitskap

Fakultet for økonomi og samfunnsvitskap (FØS)

2 100 studentar og 120 tilsette fordelt på campus
Sogndal, Bergen og Haugesund

Fakultetet har tre institutt og eitt kompetansesenter:

- › Institutt for økonomi og administrasjon (IØA)
- › Institutt for maritime studium (IMS)
- › Institutt for samfunnsvitskap (ISV)
- › Maritimt kompetansesenter MarCATCH

Sogndal

Institutt for økonomi og administrasjon
Institutt for samfunnsvitskap

Bergen

Institutt for økonomi og administrasjon

Haugesund

Institutt for økonomi og administrasjon
Institutt for maritime studium
Maritimt kompetansesenter MarCATCH

Studieportefølje ved Fakultet for økonomi og samfunnsvitenskap

Institutt for økonomi og administrasjon

Årsstudium i jus

Årsstudium i logistikk

Bachelor i økonomi og administrasjon

Bachelor i eidedomsmekling

Bachelor i reiselivsleiing

Bachelor i natur- og opplevingsbasert reiseliv

Bachelor i økonomi og jus

Master i innovasjon og leiing

Ph.d. i ansvarleg innovasjon og regional utvikling *

Institutt for maritime studium

Bachelor i nautikk

Bachelor i nautikk Y-veg

Bachelor i maritime management

Master i maritime operasjonar

Ph.d.-program i nautiske operasjonar

Institutt for samfunnsvitenskap

Årsstudium i samfunnsfag

Årsstudium i historie

Årsstudium i ungdomssosiologi

Bachelor i historie

Bachelor i sosiologi / ungdomssosiologi

Master i organisasjon og leiing
(utdanningsleiing & helse- og velferdsleiing)

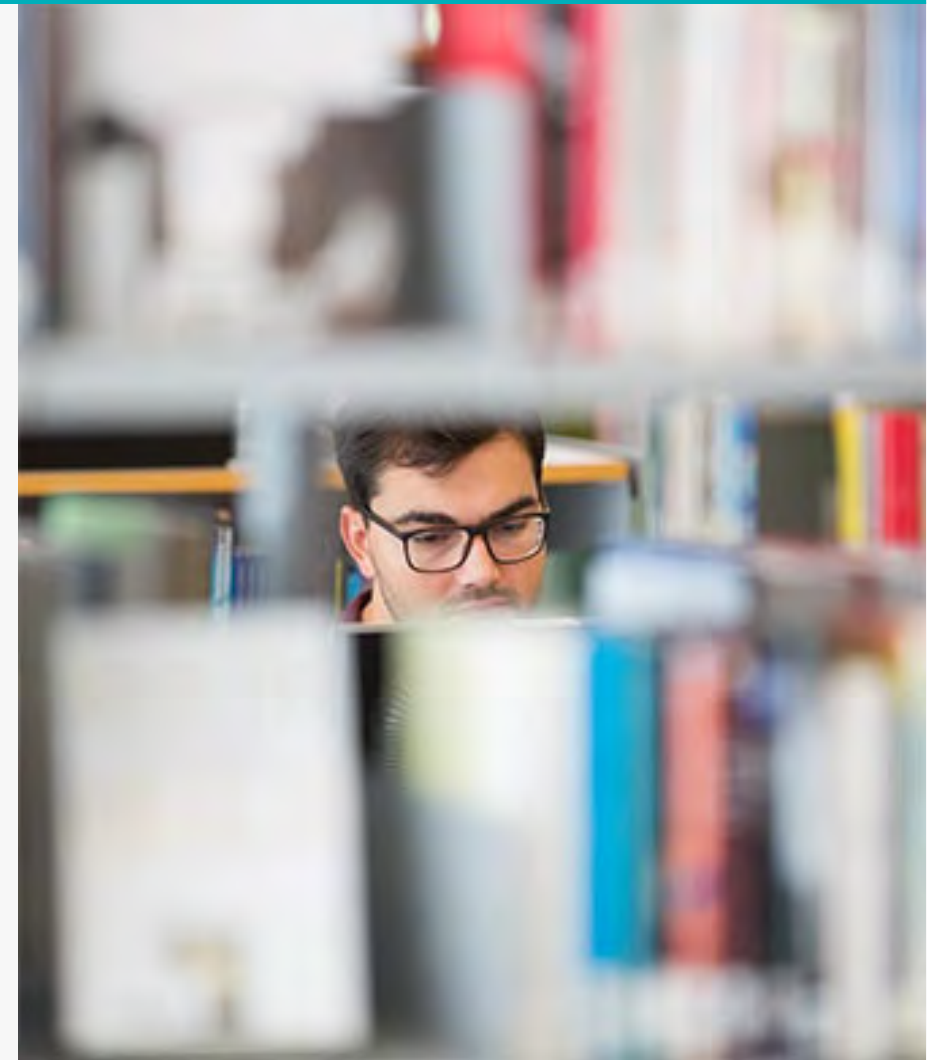
Vidareutvikling av studieporteføljen

Vidareutvikling av eksisterende studietilbud

- › Samordning av bachelor i økonomi og administrasjon
- › Revidering av bachelor i historie
- › Oppstart av ny pilot for bachelor i maritime management (overgangsordning frå fagskule)

Nye planlagde studietilbud

- › Master of Sciences in Business
 - › Profil 1: Marketing and Innovation
 - › Profil 2: Urban and Regional Development
 - › Siviløkonomtittel og opptak til ph.d.-program RESINNREG

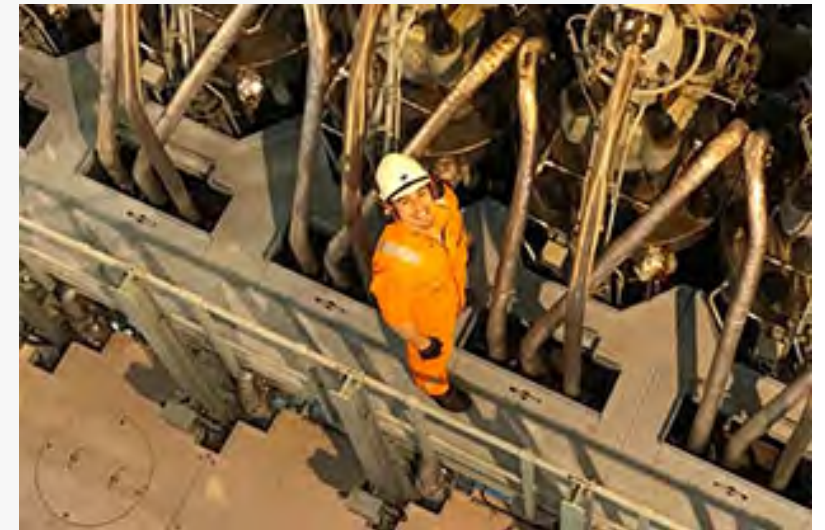
Praksis i utdanninga

Praksis i samarbeid med regionen

- › Obligatorisk praksis i bachelorutdanninga
f.eks. bachelor i historie, bachelor i ungdomssosiologi
- › Praksis som valemne
f.eks. bachelor i nautikk, bachelor i økonomi og administrasjon

Praksissamarbeid internasjonalt

- › Internship-samarbeid
 - › f.eks. University of Cape Town, Sør-Afrika,
Kansai University, Japan

Nøkkeltal for etter- og videreutdanning

- › 20 etter- og videreutdanningar som er samlingsbaserte og på deltid
- › 330 studentar, derav 190 studentar tatt opp på eksternfinansierte tilbod våren 2019
- › 6,5 mill. kr omsetninga frå eksternt finansierte studiar i 2018

Etter- og videreutdanning i samarbeid med oss

Offentlig sektor

- › f.eks. Vanylven kommune, Kystverket

Næringsliv

- › f.eks. Framo AS

Nærings- og fagorganisasjonar

- › f.eks. Forbundet for ledelse og teknikk (Addisco)

Forsking og utvikling

Forsking og utvikling i tett samarbeid med samfunns- og næringsliv regionalt, nasjonalt og internasjonalt

Strategiske forskarprogram ved FØS

- › Organisasjon, leiing, bærekraft, innovasjon, entreprenørskap og digitalisering
- › Bedriftsøkonomi, finans, regnskap og samfunnsøkonomi
- › Samfunnsendring, mobilitet, ungdom, kultur og kunnskap (SMUKK)
- › Maritim sikkerheit (Marsafe)
- › Marknadsføring og reiseliv

Ph.d.-utdanningar

Ph.d.-utdanningar på FØS

- › Nautiske operasjonar
 - › fellesgrad mellom HVL, UiT, USN og NTNU
 - › 17 ph.d.-studentar, 5 i stilling ved HVL
- › Ansvarleg innovasjon og regional utvikling *
 - › framtidsretta forskarutdanning med innhald knytt til regionale utfordringar

Ph.d.-utdanningar i samarbeid med oss

- › Offentlig sektor-ph.d.
- › Nærings-ph.d.

Maritime Competence and Test Cluster Haugesund (MarCATCH)

Maritimt kompetansesenter MarCATCH

- › Kompetansemekling
- › Fagleg fokus på sjøsikkerheit
- › Topp moderne forskingsinfrastruktur

Eksternfinansierte prosjekt - eksemplar

- › Responsible research and innovation ecosystems at regional scale for intelligent cities, transport and energy, H2020
- › Human maritime autonomy enable (HUMANE), NFR
- › Transforming author museums (TRAUM), NFR
- › Vidareutdanningstilbod i digital kompetanse for smart city, DIKU
- › Maritime and offshore ICT safety and security training, DIKU
- › Den moderne fysiologiens historie i Skandinavia, Scandinavian Physiological Society (SPS)

Takk for merksemda!

Høgskulen
på Vestlandet

SAMSPEL
BEREKRAFT
NYSKAPING

Grunnskolelærerutdanning
1-7 og 5-10 på flere campus

Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett

Gunn Haraldseid
Styremøte Sogndal
25.09.2019

Fakultet for lærarutdanning, kultur og idrett (FLKI)

Nøkkeltall 2018

6458 studenter

552 tilsette

10 bachelorprogram

14 masterprogram

1 ph.d.-program

4 institutt

- › Idrett, kosthold og naturfag
- › Pedagogikk, religion og samfunnsfag
- › Språk, litteratur, matematikk og tolking
- › Kunstfag

3 campus

- › Bergen
- › Sogndal
- › Stord

HVL har dei største
grunnskolelærarutdanningane i Noreg med
opptakstal på 550 grunnskolelærarstudentar i
2019

Bidrag inn mot felles faglige innsatsområder

Grunnskolelærerutdanning 1-7 og 5-10

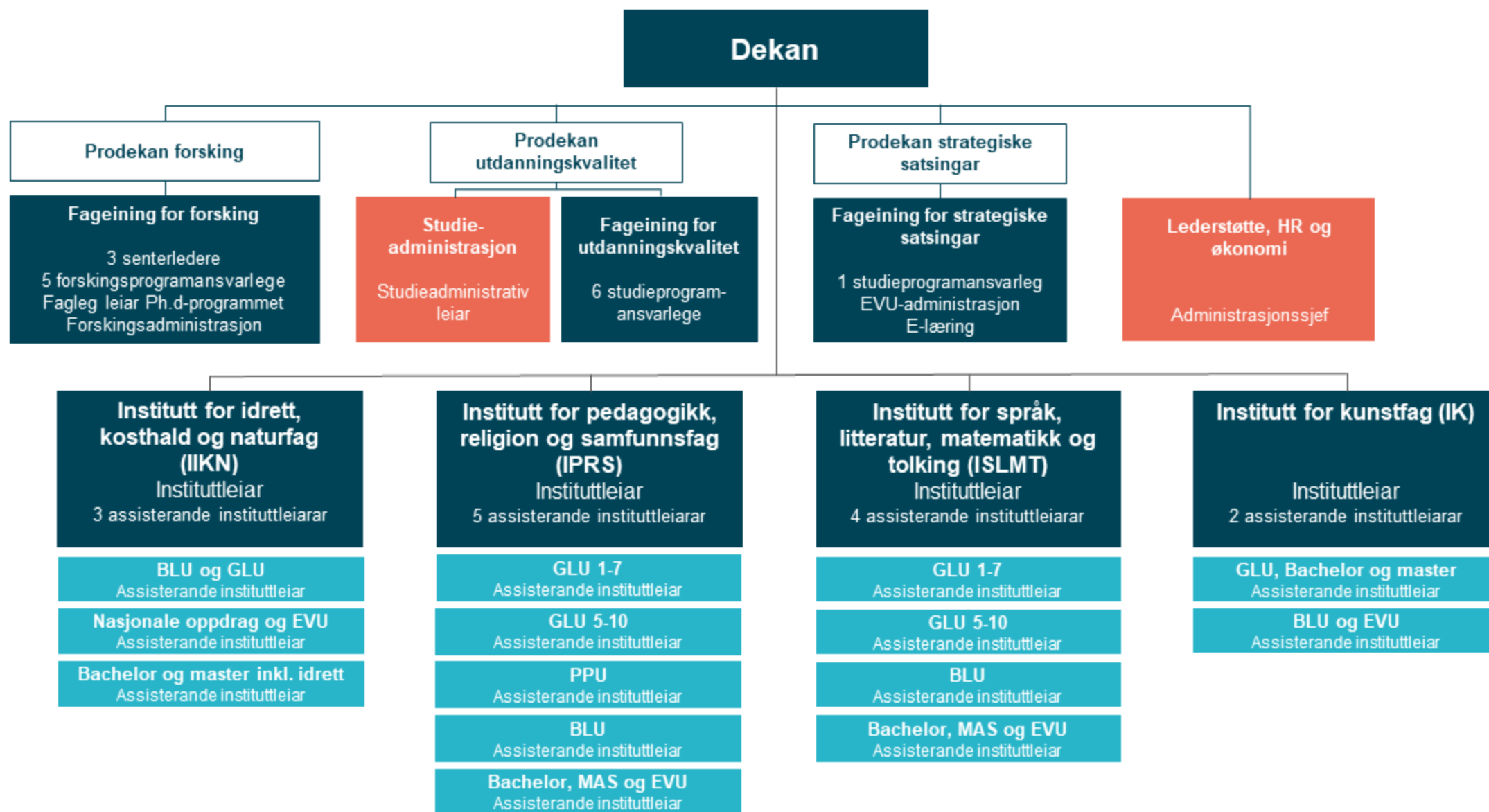
campus Bergen, Sogndal og Stord, pr. nov. 2018

- › **GLU 1-7**
 - › Bergen: 212/179
 - › Sogndal: 27/20
 - › Stord: 26/20
-
- › **GLU 5-10**
 - › Bergen: 249/218
 - › Sogndal: 46/39
 - › Stord: 42/32

Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett (FLKI)

Leiargruppe GLU

- › Studieprogramansvarleg leiar, Bergen
- › Assisterande instituttleiar IPRS, GLU 1-7, Stord
- › Assisterande instituttleiar IPRS, GLU 5-10, Bergen
- › Assisterande instituttleiar ISLMT, GLU 1-7, Sogndal
- › Assisterande instituttleiar ISLMT, GLU 5-10, Bergen
- › Assisterande instituttleiar IIKN, Stord
- › Assisterande instituttleiar IK, Bergen
- › Rådgivar studieadministrasjonen, Bergen

Studieprogramråd for GLU og tegnspråk og tolking

- › Bodil Kjesbo Risøy/Birgitte Torbjørnsen (leiarar)
- › Bente Sollid (assisterande instituttleiar)
- › Solveig Kalgraf (assisterande instituttleiar)
- › Kirsti Angvik Frugård (fagleg tilsett)
- › Åge Lauritzen (fagleg tilsett)
- › Israt Jahan Begum (student)
- › Maren Gullvåg Aasen (student)
- › Kjerstin Gundersen (ekstern, StatPed)
- › Ole Gunnar Krakhellen (ekstern, Sogndal kommune)
- › Marit Rong (forslingsprogramleiar)
- › Linda Skrede Kallmyr (administrativt tilsett)
- › Jorunn A. Henriksen (sekretær)

Tiltak som er utviklet og som videreføres

- › Felles studieplaner og emneplaner
- › Kompetanseheving
- › Veilederutdanning praksisveiledere
- › Felles prinsipper for årsverket/ressurstilgang
- › Felles kultur
- › Profesjonsveiledere
- › Fagovergripende tema

Profesjonsveiledere

Profesjonsveilerrollen og profesjonsveilerderteam

- Vere hovudkontakt for studieprogramansvarleg, assisterande instituttleiarar, praksiskoordinator og studierettleiar
- Delta på interne koordineringsmøte i utdanninga og møte med praksisfeltet. Ansvar og oppgåver i samband med møta og studiestart avtalast nærare med studieprogramansvarleg.
- Syte for at det blir gjennomført val av tillitsvalde i studentgruppa og ta initiativ til møte om klassemiljøet ved behov.
- Drifte «klasserom» i Canvas for studentgruppa, aktuelle faglærarar og praksislærarar/praksisrettleiarar
- Gjennomføre utdanningssamtale med kvar student og samarbeide med studieadministrasjonen om tilpassa utdanningsplan for studentar med særskilte behov
- Vere fagleg hovudkontakt for leiinga ved praksisstadane og praksislærarane/praksisrettleiarane til studentane
- Koordinere praksisoppfølginga til faglærarane ved HVL og ha eit særleg ansvar for rettleiing og vurdering i praksis
- Syte for at det blir gjennomført evalueringar undervegs i studiet og koordinere praksisoppsummeringa til studentane i samarbeid med andre faglærarar

Fig. 7. Oppgåver for profesjonsrettleiar – ikkje utøymande, vert tilpassa av kvart utdanningsteam.

Fagovergripende tema

Eksempel på undervisningsopplegg på 3 campus

Velkommen til tverrfaglig temauke 2.-4. april, 2019

Medborgerskapsuken

«SKOLEN SOM UENIGHETSFELLESSKAP»

Høgskolen på Vestlandet ønsker alle 1. års studenter velkommen til vårens tverrfaglige temauke hvor MEDBORGERSKAP er i fokus.

Gjennom plenumsforedrag, film og verksteder ønsker vi å bidra til aktive dager hvor studenter fra alle campus-er samles rundt felles aktiviteter. Dette er en annerledes læringsuke, hvor dere studenter får mulighet til å fordype dere i aktuelle temaer knyttet til fagfornyelsen i skolen. Vi legger også opp til sosialt samvær med Quiz på Kronbar og Meieriet på onsdag og på Granheim på torsdag.

Medborgerskap er ett av åtte fagovergripende tema som angår alle fagene i den nye masterutdanningen. Medborgerskap handler om å leve godt sammen i et samfunn preget av både likhet og ulikhet – et samfunn der vi anerkjenner hverandres likeverd med hensyn til individuelle rettigheter og plikter, samtidig som vi tolererer og respekterer ulikhet med hensyn til kulturreit, religiøs og verdsmessig ståsted. Det er et mål at skolen skal legge til rette for demokratisk medborgerskap gjennom utvikling av elevenes holdninger og kompetanse, for slik å fremme et godt psykososialt miljø i skolen og forberede elevene til aktiv deltakelse i samfunnet som gode medborgere.

Lærerstuderenter på hele HVL – på campus Stord, Bergen og Sogndal – skal i 3 dager lytte, lære, bli utfordret og dele erfaringer, knyttet til begrepet «demokrati og medborgerskap» som løftes frem som et viktig prinsipp for læring, utvikling og dannelse i den nye overordnede delen av læreplanverket.

Noen sentrale momenter fra overordnet del:

- > forståelse for sammenhenger mellom demokrati og sentrale menneskerettigheter som ytringsfrihet, stemmerett og organisasjonsfrihet
- > få innsikt i at demokratiet har ulike former og uttrykk
- > stimulere til å bli aktive medborgere, og gi kompetanse til å delta i videreutviklingen av demokratiet
- > være i stand til å delta i demokratiske prosesser.
- > øve opp evnen til å tenke kritisk, lære seg å håndtere meningsbrytninger og respektere uenighet

Programmet for de tre dagene er i hovedsak likt for alle tre campus-er – med noen lokale variasjoner. For detaljert program og påmelding til ulike verksteder – se program for DIN campus! Medborgerskapsdagene er en del av progresjonstrappen, og er obligatorisk.

Høgskolen på Vestlandet

hvl.no

PROGRAM

TIRSDAG 2. APRIL

KL 8.15 – 10.00 Einar Øvereng
«Medborgerskap i skolen? Hvorfor det?»
Foredrag

KL 10.30 – 12.00 Odin Hetland Næsen
«Digitalt medborgerskap og dataspill... og undervisning»
Foredrag

KL 12.00 – 12.45 LUNSJ

KL 12.45 – 14.30 Spill/spillteknologi i et medborgerskapsperspektiv
Studentaktivt arbeid på hver campus

ONSDAG 3. APRIL

KL 8.15 – 11.00 Lokalt tilpasset program på hver campus
Se lokalt program for din campus

KL 11.00 – 12.00 LUNSJ

KL 12.00 – 12.45 Marco Elsafadi
«Skolen som uenighetsfellesskap»
Foredrag

KI 19.00 Quiz-kveld på Kronbar og Meieriet. Studentdrevet. Ikke obligatorisk

TORSdag 4. APRIL

KL 8.30 Verkstedsdag
Alle studenter velger verksted på sin lokale campus. Lokale variasjoner når det gjelder antall verksteder, tider og steder. Se lokalt program for din campus for hvilke valg muligheter du har.

KI 19.00 Quiz-kveld på Granheim. Studentdrevet. Ikke obligatorisk

Om foredragsholderne:

Einar Øvereng
Professor i filosofi, forfatter og anerkjent foredragsholder. Han arbeider med spørsmål knyttet til etik, verdier, kulturutvikling og anti-korrupsjon i en rekke norske og internasjonale selskaper.

Odin Hetland Næsen
Teknisk kompetent rådgiver med ville ideer hos oppvekstsjefen i Randaberg kommune. Han ble heftet på digitale ting siden 1978 da han som 8-åring fikk bruke fars Superboard II-datamaskin og har hengt godt med i svingene siden. Av utdanning er han utdannet faglærer i musikk og har storfag i kristendom med religionspedagogikk i tillegg til å ha undervist i en årrekke i fagene matematikk og naturfag på ungdomstrinnet - og bærer preg av denne blandingen. Tidligere har han jobbet som lærer og undervisningsinspektør, og han bruker enda dataspill aktivt i undervisningen.

Marco Elsafadi
Anerkjent og populær foredragsholder med budskap til ettertanke som får deg til å bli bevisst på hvordan du påvirker menneskene rundt deg. Marco er født i en FN-leir i Libanon og var flyktning i 12 år før han fikk opphold og senere statsborgerskap i Norge i 1987. Han har gjort seg bemerket som basketballspiller i eliteserien med 12 år på det norske landslaget.

I 2002 stiftet han organisasjonen New Page som frem til 2011 jobbet med vanskeligstilte ungdom, rusproblematikk, skoleskule, fritidsproblemer og vold.

Studentoppdrag: Digital deling av studentarbeid på felles plattform for Medborgerskapsdagene 2019
Du vil finne en konkret oppgavetekst på Canvas.

Det vil komme detaljprogram og separate påmeldingslinker for hvert studiested

Prosjekter som er startet opp for å videreutvikle de nye utdanningene

- › 2 NFR prosjekt
 - › Music Teacher Education for the Future (FUTURED)
 - › Argumentasjon og kritisk matematikkdiraktikk i fleirspråklege klasserom (LATACME)
- › MOSO (Mentoring and Observation Software)
 - › Bruk av nettbrett i praksisveiledningen
- › Internasjonalisering
 - › Global Knowledge
 - › Flere NOTED og UTFORSK-prosjekter
 - › Utveksling – eksempel: University of KwaZulu-Natal
- › ProTed – STIL-prosjekt (studentintensive arbeidsformer i GLU)
 - › Mestring mot master

Argumentasjon og kritisk matematikdidaktikk i fleirspråklege klasserom (LATACME)

- › Prosjektet rettar søkjeljoset mot to obligatoriske matematikkfag i grunnskulelærarutdanning for 1.-7. trinn.
- › Det handlar om lærarstudentar si læring. Det overordna faglege fokuset er på Argumentasjon og Kritisk Matematikdidaktikk (AKM) i fleirspråklege klasserom.
- › Målet er å få innsikt i kva som fremmer eller hemmar lærarstudentar i å læra om å undervisa i AKM for elevar i fleirspråklege klasserom på barnetrinnet.

Learning
About
Teaching
Argumentation for
Critical
Mathematics
Education
in multilingual
classrooms
through
ICT and
Modelling

Bruk av nettbrett i praksisveiledningen - MOSO

- › Programvare som integrerer planlegging, observasjon og veiledning
- › Praksisgrupper kan bruke tekst, bilde eller video for å observere og gi tilbakemeldinger
- › Pilotprosjekt ved Kaland og Ulsmåg skole i Bergen

Moso har utviklet en ny programvare som skal gjøre sammenhengen mellom studentenes utdanning på campus og praksisperiodene smidigere.

Mosos plattform gjør det enklere å følge studentens arbeid og observere dem på praksisstedet. I tillegg hjelper Moso til å knytte sammen teori og praksis på en måte som aldri før er blitt gjort i profesjonsutdannelser. Løsningen er skreddersydd for å øke kvaliteten på praksisveiledningen og vil kunne gi lærer-, sykepleier- og politistudenter en helt ny studiehverdag.

– Vi har laget en programvare som studenter og veiledere kan bruke i forberedelse, gjennomføring og evaluering av praksisundervisningen. Studentene kan stille spørsmål til veilederne, få konkrete tilbakemeldinger på arbeidet de gjør og engasjere seg i andre studenters praksishverdag. Ved hjelp av bilder, tekst og video gjør vi det enkelt for alle å få og gi feedback på de oppgavene de øver på, forklarer Tormod Næss, daglig leder i Moso.

Nettbrett i praksisveiledning

Hvordan kan nettbrett brukes for å styrke sammenhengen mellom undervisning, observasjon og veiledning?
(English version)

Film om nettbrett i praksisveiledningen(klikk på lenken, åpnes i egen nettleser):

- › <http://praksisveiledning.no/prosjekter/nettbrett-i-praksisveiledning>

Internasjonalisering

- › Med [Global Knowledge](#) (30 studiepoeng vår 2020) tileignar studentane seg tverrkulturell kompetanse og global forståing, og får tre månader praksis i Zambia, Madagaskar eller Sør-Afrika.
- › Økning i antall studenter GLU som ønsker utveksling (tall)

Utviklingsprosjekter som er i gang

- › Vestlandsklasse
- › Fagtilbudet i fremtiden
- › Lærerutdanningsskoler
- › Hvordan organisere arbeidet med masteroppgavene?

Vestlandsklasser studieåret 19/20

- › **3 Vestlandsklasser: Mat og helse, KRLE og utdanningsvalg**
 - › Fagmiljø på tvers av campus gir eit felles fagtilbod til studentar frå fleire campus.
 - › Studentar samarbeider på tvers av campus.
 - › Det er ikkje parallelle fagtilbod på campus.
 - › Studentar skal ikkje reise mellom campus.
- › **Digitale samhandlingsaktivitetar, t.d.**
 - › Digitale samlingar for studentar og lærarar
 - › Digitale ressursar – som fremmer studentaktiv læring mellom samlingar
 - › Digitale verktøy for samhandling mellom studentar eller lærar/student
- › **Fysiske samhandlingsaktivitetar på campus, t.d.**
 - › Gruppeaktivitet for studentar rettleia av lærar
 - › Rettleiing v/lærar for studentgrupper eller enkelt studentar
 - › Styrte studentaktivitetar utan lærar

Vestlandsklasse mat og helse 2019/20

Hvorfor Vestlandsklasse i mat og helse?

- › Tilbud kun i Bergen
- › Ønske om å øke rekrutteringen
 - › Stor andel ufaglærte underviser faget i skolen

Søkere høst 2019

- › Campus Bergen: 26
- › Campus Sogndal: 9
- › Campus Stord: 3

Utfordringer

- › Skape klassetilhørighet
 - › 2 fysiske samlinger pr 15 stp emne
- › Hvordan ta et fysisk og praktisk studium inn i et nettstudium?
 - › Være tett på studentene, evaluere underveis, hva fungerer og hva fungerer ikke?

Studenter fra voksenoppplæringen april 2019

Studieportefølje FLKI

- › Samkjøring av GLU, BLU, PPU + idrettsutdanninger i Sogndal
- › Prosess med å revidera studieporteføljen
 - › 3 campusmøter i januar
 - › Notat om sak og prosess publisert i mars
 - › Rapport frå arbeidsgrupper for 7 delprosessar i juni
 - › Delprosess 1: Barnehagelærerutdanning (BLU)
 - › Delprosess 2: Grunnskulelærerutdanning (GLU)
 - › Delprosess 3: Faglærerutdanning 1-13
 - › Delprosess 4: Bacherlorutdanninger, årseiningar og studietilbod under 60 sp
 - › Delprosess 5: PPU-Y og PPU-A
 - › Delprosess 6: Masterutdanninger
 - › Delprosess 7: Forskarline
 - › Høringsinnspill i august
 - › Sak i fakultetsråd, ledergruppe og dialogmøte med eksterne i september
 - › Styresak i november

Status for utvikling av lærerutdanningsskoler ved HVL

Informasjon og dialog

- › Mai 2018: Dialogmøte med KS, utdanningsforbundet og utdanningsdirektører
- › Des. 2018: Informasjonsmøte Skoleeierforum – Hordaland
(venter på lignende møte for Rogaland og Sogn og Fjordane)
- › April 2019: Informasjonsmøte for NorR
- › Styringsgruppe, prosjektleder, prosjektplan er etablert
- › Kriterier og utlysning på plass
- › **Prosess**
- › Informasjonsmøter med skoleeiere (3 kommuner i «sør», 2 i «nord» og 5 i «midt»)
- › Pilotprosjekt med 3-7 skoler (barneskole/oppvekststun, ungdomsskole)

Hvordan skal vi nå målene?

Lærerutdanning 2025

Nasjonal strategi for kvalitet og samarbeid i lærerutdanningene

- › Knytte partnerskapet til statlige virkemidler
 - › Offentlig- og nærings ph.d.
 - › Desentralisert ordning for kompetanseutvikling
 - › Lærerspesialist
- › Delte stillinger
- › Hospiteringsordninger
- › Kobling til forskningsprogram og forskergrupper
- › Masterstudenter

GLU syklus II – Hvordan møter vi utfordringene?

Lærerutdanningsinstitusjoner - preget av betydelig omstilling

- › Lærerutdanninger på masternivå
 - › (grunnskolelærerutdanning, PPU-A, lærerutdanning 1-13)
- › Flere institusjoner har etablert Ph.d.-program, økt fokus på offentlig sektor Ph.d.
- › Større forventninger til å bidra til kompetanseutvikling i barnehageutdanningssektoren (KfK, ReKomp, DeKomp, Yrkesfaglærerløftet m.m.)
- › Lærerutdanning 2025
- › Mer konkurranse om midler
- › Større grad av resultatorientering

- › Strukturreformen
 - › Større institusjoner
 - › Flercampus-institusjoner
 - › Færre institusjoner

Alle opplever endring, men noen institusjoner langt mer enn andre

Takk for merksemda!

Høgskulen
på Vestlandet

Om rollen som personvernombud

Trine Anikken Larsen

Rådgiver / Avdeling for organisasjonsutvikling og digitalisering / Campus Bergen

25. september 2019

Kort om meg

— Mastergrad i rettsvitenskap, UiB

Regional etisk komité for medisinsk og helsefaglig
forskningsetikk, Vest-Norge
Saksbehandler

Det medisinske fakultet, UiB
Forskningsadministrasjon

Norsk senter for forskningsdata NSD
Personvernrådgiver

Tanken bak GDPR

- Harmonisere regelverket i EU
 - Gjøre det lettere å dele data på tvers av landegrenser
 - Gi innbyggerne tilbake kontrollen over egne data
 - Tilpasse regelverket til den digitale tidsalderen
 - Sørge for høyt nivå av personvern for å opprettholde tillit og rettssikkerhet
-
- Større ansvar lagt til behandlingsansvar
 - Konsesjonsordningen fra Datatilsynet utgått, erstattet med DPIA
 - Strengere sanksjonsordninger (= skyhøye bøter ved brudd)

Sentrale begreper

- Personopplysninger:
 - Opplysninger og vurderinger som kan knyttes til en enkeltperson.
 - Identifiserbar for den som behandler opplysningene.
 - Grense mot anonyme opplysninger
- Behandling:
 - Enhver bruk
 - Innsamling, lagring, tilgang, profilering, osv.

Personvernombud

- Personvernforordningen (PVF) art. 37
- Tidligere ingen plikt, i dag obligatorisk
- Faglige kvalifikasjoner og dybdekunnskap om personvernregelverket
- Taushetsplikt
 - Gjelder ikke der dette er nødvendig for at personvernombudet skal kunne gjennomføre sinne lovpålagte oppgaver.

Hovedoppgaver for personvernombudet

- Kontrollere overholdelsen av personvernregelverket
 - Samle inn informasjon for å identifisere behandlingsaktiviteter
 - Informere, gi råd og anbefalinger
 - Opplæring av medarbeidere
- Gi råd om vurdering av personvernkonsekvenser (DPIA)
 - Gi råd om behovet for utføring av DPIA, gjennomført på riktig måte, hvilke sikkerhetstiltak som skal settes i verk for å minimere risiko
 - Eksternt eller internt (f.eks. NSD i forskningsprosjekter)
- Samarbeid med Datatilsynet og funksjon som kontaktpunkt
- Prioritert innsats der personvernrisikoen er høyest
- Oversikt over behandlingene i virksomheten

Veien blir til mens man går

- Utviklingsarbeid
 - Rutiner
 - Retningslinjer
- Kontakt med avdelinger/fakultet
- Opplæring
- Revisjon (årlig?)
- Rapport til ledelsen (halvårlig?)
 - Arbeid som personvernombud
 - Status personvern

E-post: tal@hvl.no
Telefon: 55 58 76 82

ViteMeir og HVL

Ei satsing på framtida!

Stein Joar Hegland

«vitensenterkoordinator» for HVL

Presentasjon for HVL-styret 25/9-19, Sogndal

www.vitemeir.no

Tidslinje HVL og Vitensenteret

2016: HiSF vert invitert til å delta i etableringsprosjekt

2017: Forprosjekt, HVL m/ S.J. Hegland i referanse- og styringsgruppe

2018-vinter: Vitensenteret i Sogn og Fjordane AS vert etablert med 3,06 MNOK i aksjekapital

HVL er ein av eigarane og set av 0,75 MNOK i interne ressursar til å utvikle fagleg innhald

2018-haust: HVL gjennomfører idemyldingar med brei representasjon eksternt og internt for å bygge relevant fagleg innhald

2019-vinter: Idegrunnlagsrapport for ViteMeir ført i pennen av HVL

2019-.....: Ulike HVL-fagmiljø vidareutviklar ideskisser og jobbar med å undersøke mogelegheiter

Vitensenteret i Sogn og Fjordane

Emisjon Vitensenteret i Sogn og Fjordane AS	
Høgskulen på Vestlandet	Kr 100.000 (+ fagressurs)
Vestlandsforskning	Kr 230.000
Sogn og Fjordane fylkeskommune	Kr 1.020.000
Sogndal kommune	Kr 450.000
Leikanger kommune	Kr 110.000
Lærdal kommune	Kr 110.000
Luster kommune	Kr 170.000
Vik kommune	Kr 120.000
Førde kommune	Kr 50.000
Flora kommune	Kr 100.000
Sogn Næring	Kr 200.000
Kaupanger næringsforening	Kr 300 000
NITO	Kr 100.000
Sum	Kr 3.060.000

- Stiftingmøte 8. februar 2018
- Fullført emisjon kr 3.060.000,-
- Ingen eigar over 35%.
- God fordeling mellom akademia, skuleeigarar, næringsforeningar og organisasjonar

Byggeprosjekt – skisser og romprogram

- Fylkeskommunen byggherre
 - Fylkestinget innvilga des 2017 85 mill til Vitensenter/SVGS
 - Fylkestinget vedtak april 2019. Investeringsramma auka til 140 mill.
 - Byggestart januar 2020
 - Åpning nyåret 2021

Kaupanger

ViteMeir
Sogndal VGS
Næringsliv

Idégrunnlag

- Formidlingsplattform
 - Interaktiv og leikande
- Fagleg profil
 - Berekraftig utvikling
- Faglege satsingsområder
 - **REINT**
- > 50 idéskisser til installasjonar og aktivitetar
 - www.vitemeir.no

REINT: faglege satsingsfelt

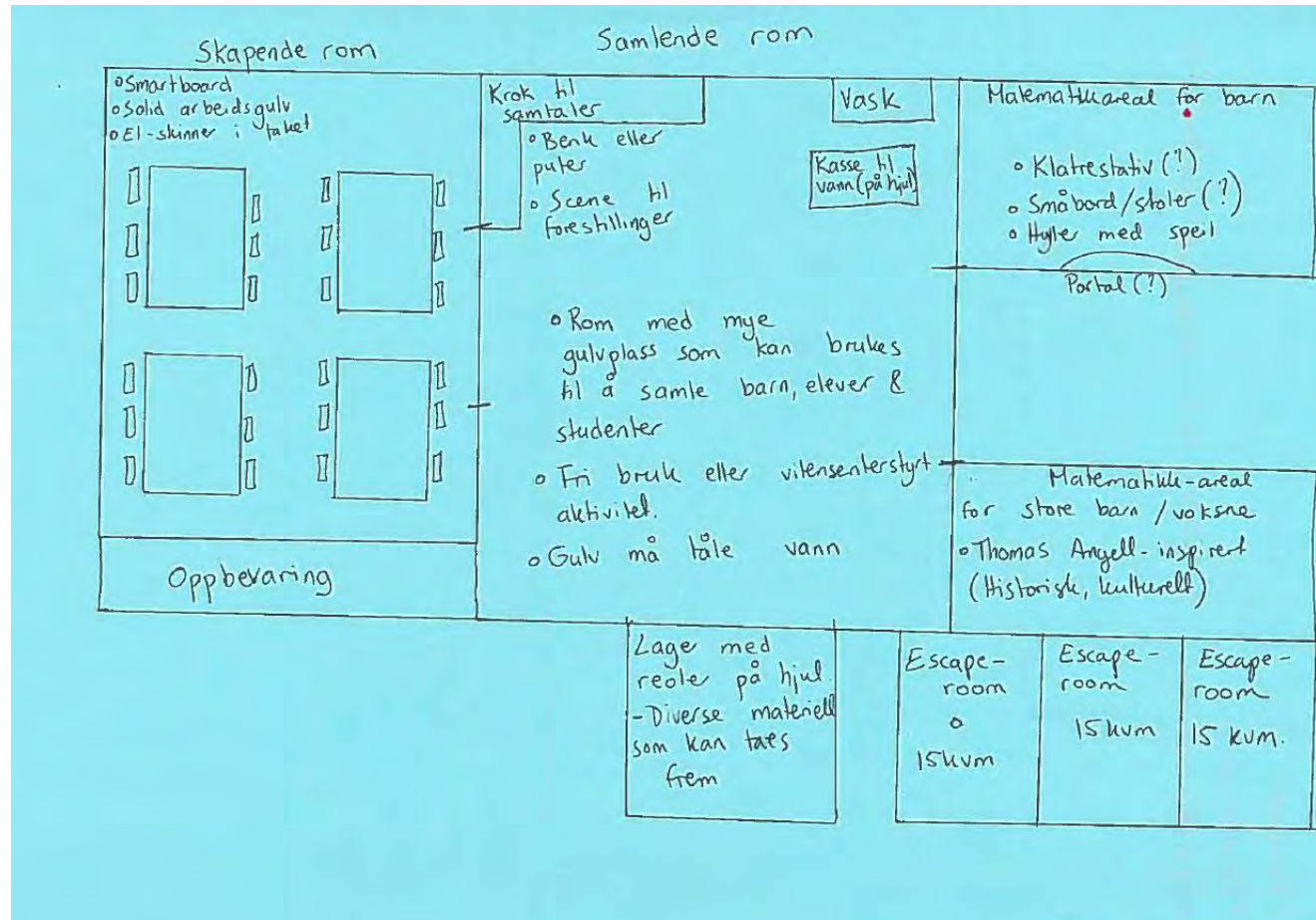
- **R** Ressursar
- **E** Energi
- **I** Idémyldring
- **N** Natur
- **T** Teknologi

BEREKRAFTIG UTVIKLING

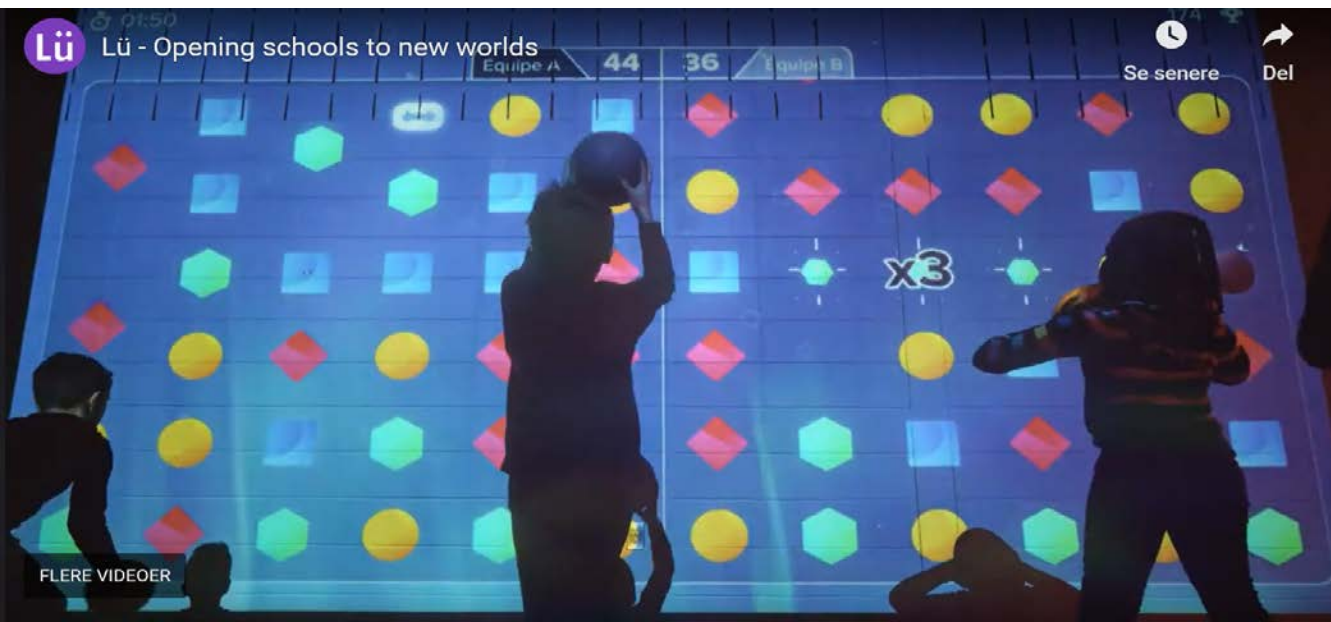

Mattekrok v/Lærerutdanninga ved Campus Sogndal

Ballvegg

***Kombinere rekning med fysisk aktivitet
v/Senter for fysisk aktiv læring (SEFAL)***

Skredsimulator: *regional relevans og unik moglegheit* v/geologimiljøet på FIN

Utviklingsmogelegheiter for HVL i samarbeidet med ViteMeir

- Tett samarbeid med lærarutdanninga og andre fagmiljø, viktig for begge partar
 - Ide om Vitensenterkoordinatorar i delte stillingar
- Utvikle lærarutdanninga, betre undervisning innan naturvitskap og teknologi
 - Sjekk omgjevnadane (fjordlandskapet og variert næringsliv)! Vi treng meir fokus på relevant læring
- Relevante studentoppgåver og praksisplassar
 - Vi treng å utvikle formidlingferdigheiter til våre studentar (ikkje berre i klasserommet), og vi treng å vera meir attraktive som studieplass for 1-7 og 5-10 her i Sogndal.

Høgskulen
på Vestlandet

SAMSPEL
BEREKRAFT
NYSKAPING

Internkontroll og internrevisjon

Styreseminar 5/19

Seksjon for virksomhetsstyring og internrevisjon
Sogndal
25.september 2019

Internkontroll og internrevisjon

- › Direktoratet for økonomistyring har følgende definisjonar på internkontroll og internrevisjon:
- › Internkontroll

«Internkontroll er en prosess, gjennomført av foretakets styre, ledelse og ansatte som er utformet for å gi rimelig sikkerhet vedrørende måloppnåelse innen følgende områder:

- *Målrettet og effektiv drift*
- *Pålitelig rapportering*
- *Overholdelse av lover og regler»**

- › Internrevisjon

*«Internrevisjon er en uavhengig, objektiv bekreftelses- og rådgivningsfunksjon som har til hensikt å tilføre merverdi og forbedre organisasjonens drift. Den bidrar til at organisasjonen oppnår sine målsettinger ved å benytte en systematisk og strukturert metode for å evaluere og forbedre effektiviteten og hensiktsmessigheten av organisasjonens prosesser for risikostyring, styring og kontroll og governance.»***

Internkontroll og internrevisjon

Figure 2. Three Lines of Defense Model

The Three Lines of Defense in Effective Risk Management and Control, The Institute of Internal Auditors, January 2013

Internkontroll

Internkontroll - rammeverk

Økonomiregelverket §14:

Reglementets § 14 setter følgende krav til virksomhetens internkontroll:

Alle virksomheter skal etablere systemer og rutiner som har innebygd intern kontroll for å sikre at:

- a) beløpsmessige rammer ikke overskrides og at forutsatte inntekter kommer inn
- b) måloppnåelse og resultater står i et tilfredsstillende forhold til fastsatte mål og resultatkrav, og at eventuelle vesentlige avvik forebygges, avdekkes og korrigeres i nødvendig utstrekning
- c) ressursbruken er effektiv
- d) regnskap og informasjon om resultater er pålitelig og nøyaktig
- e) virksomhetens verdier, herunder fast eiendom, materiell, utstyr, verdipapirer og andre økonomiske verdier, forvaltes på en forsvarlig måte
- f) økonomistyringen er organisert på en forsvarlig måte og utføres i samsvar med gjeldende lover og regler, herunder at transaksjoner er i samsvar med underliggende forhold
- g) misligheter og økonomisk kriminalitet forebygges og avdekkes

Bestemmelser om økonomistyring i staten kap 2.4:

2.4 Internkontroll

Alle virksomheter skal etablere internkontroll. Virksomhetens ledelse har ansvaret for å påse at internkontrollen er tilpasset risiko og vesentlighet, at den fungerer på en tilfredsstillende måte og at den kan dokumenteres. Internkontroll skal primært være innbygd i virksomhetens interne styring.

Internkontrollen skal forhindre styringsvikt, feil og mangler sålt at:

- a) beløpsmessige rammer ikke overskrides og at forutsatte inntekter kommer inn
- b) måloppnåelse og resultater står i et tilfredsstillende forhold til fastsatte mål og resultatkrav, og at eventuelle vesentlige avvik forebygges, avdekkes og korrigeres i nødvendig utstrekning
- c) ressursbruken er effektiv
- d) regnskap og informasjon om resultater er pålitelig og nøyaktig

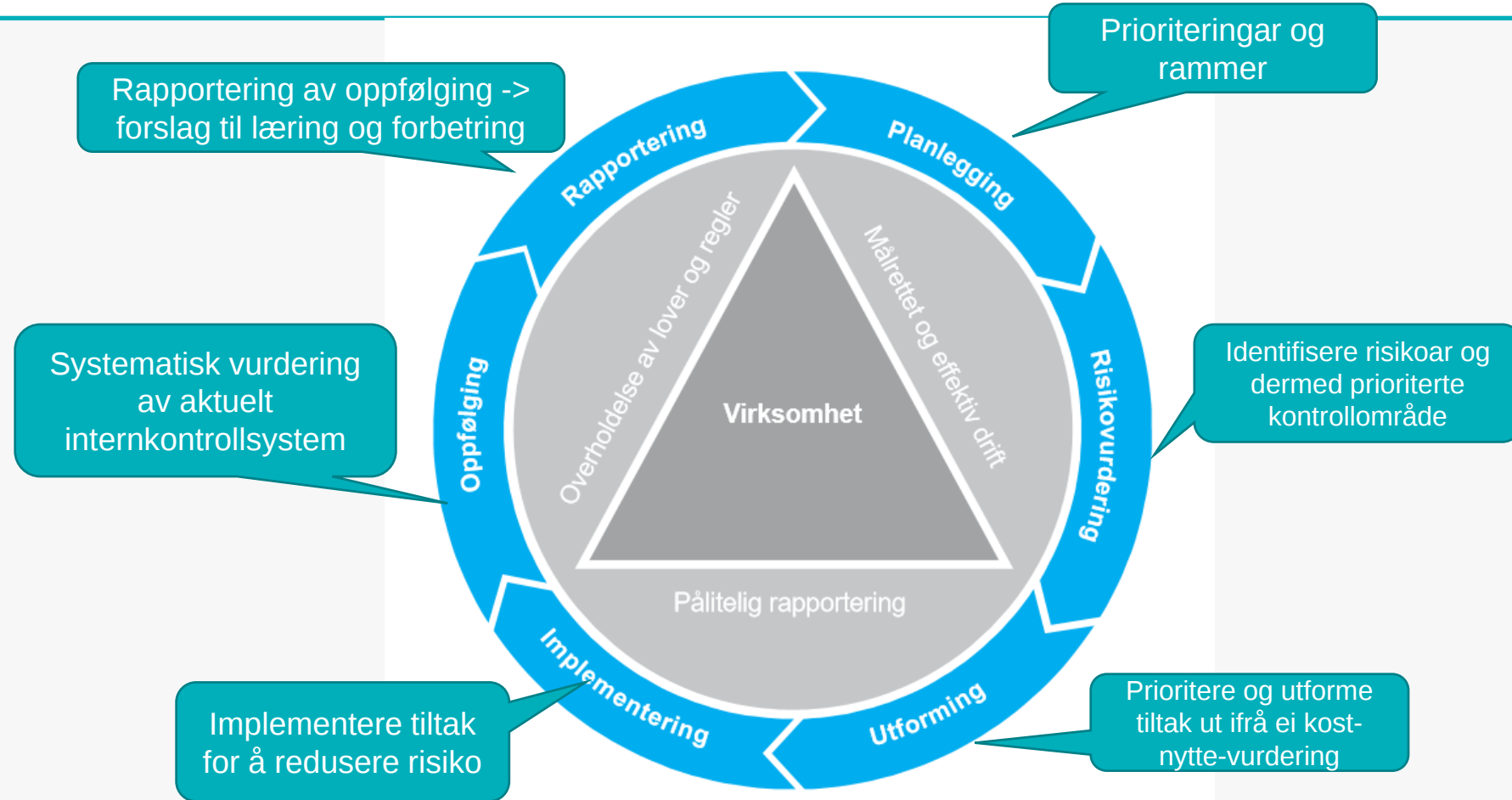
31

- e) virksomhetens verdier, herunder fast eiendom, materiell, utstyr, verdipapirer og andre økonomiske verdier, forvaltes på en forsvarlig måte
- f) økonomistyringen er organisert på en forsvarlig måte og utføres i samsvar med gjeldende lover og regler, herunder at transaksjoner er i samsvar med underliggende forhold
- g) misligheter og økonomisk kriminalitet forebygges og avdekkes

For å kunne utøve nødvendig internkontroll, skal virksomhetens ledelse etablere systemer, rutiner og tiltak med vekt på blant annet følgende faktorer:

- a) ledelsens og tilsattes kompetanse og holdning til resultatoppfølging og kontroll
- b) identifisering av risikofaktorer som kan medvirke til at virksomhetens mål ikke nås, og korrigerende tiltak som med rimelighet kan redusere sannsynligheten for manglende måloppnåelse
- c) sikring av kvaliteten i den interne styringen, herunder forsvarlig arbeidsdeling, og produktivitet i arbeidsprosessen
- d) informasjonsrutiner som sikrer at viktig og pålitelig informasjon av betydning for måloppnåelsen kommuniseres på en effektiv måte
- e) rutiner for behandling og lagring av vesentlig informasjon

Internkontrollprosessen

Figur 1: Internkontrollsystemet.

Kjennetegn på effektiv internkontroll

Forankra hjå
leiinga

Tilpassa verksemda
sin eigenart, risiko og
kor vesentleg den er

Ansvar,
myndigheit og
rollar må vere
tydeleggjort

Integrert i verksemda
si styring, prosessar
og aktivitetar

Formalisert og
dokumentert,
kommunisert og
tilgjengeleggjort

Etterlevd og
systematisk
fylgt opp

Heilskapleg

Internrevisjon

Kva er internrevisjon i staten?

- › Ein funksjon som rapporterer til øvste leiinga i verksemda.
- › Gir risikobaserte og objektive stadfestingar, råd og innsikt om tilstanden på verksemdstyringa, inkludert risikostyring og internkontroll.
- › Skal gje meirverdi og forbetre verksemda si drift og bidra til at ein når fastsette mål.
- › Riksrevisjonen – grenseflater.

Kravene til internrevisjon i staten

- › Bestemmelser om økonomistyring pkt. 2.2 (viser til rundskriv 117).
- › R-117 Internrevisjon i statlege verksemder
 - › **Krav til å vurdere** bruk av IR for verksemder med inntekter eller utgifter over MNOK 300 etter fastsette kriterium
 - ✓ Størrelse
 - ✓ Kompleksitet
 - ✓ Vesentleg
 - ✓ Risiko
 - ✓ Modenhet og kvaliteten på styring og kontroll
 - › **Krav til innretning** av internrevisjonen
 - ✓ Organisering
 - ✓ Kompetanse og revisjonsplanar
 - ✓ Standardar
 - ✓ Informasjon frå verksemda
- › Utvikling og trendar
 - ✓ Bilagsrevisjon => komplekse analyser.
 - ✓ Gjer vi tinga riktig => Gjer vi dei riktige tinga.
 - ✓ Operasjonelt => strategisk nivå.

Rundskriv R

Samtlige departementer
Statsministerens kontor

Nr.
R-117

Vår ref
14/3305

Dato
29.09.2016

Internrevisjon i statlige virksomheter

Rundskrevet er fastsatt av Finansdepartementet med hjemmel i reglement for økonomistyring i staten § 3.

1. Innledning

Internrevisjon er en uavhengig, objektiv bekreftelses- og rådgivningsfunksjon som har til hensikt å tilføre merverdi og forbedre organisasjonens drift. Statlige virksomheter kan bruke internrevisjon som en del av virksomhetens system for styring og kontroll, jf. krav til virksomhetenes interne styring i bestemmelser om økonomistyring i staten («bestemmelsene») punkt 2.2.

Finansdepartementet fastsetter i det foreliggende rundskrevet nærmere retningslinjer for internrevisjon i statlige virksomheter. Formålet med kravene er å etablere mer forutsigbare rammer for internrevisjon i staten og tilrettelegge for økt bruk av internrevisjon, i hovedsak basert på den enkelte virksomhets vurdering av eget behov.

Rundskrevet erstatter rundskriv R-117 av 20. mai 2015. I den nye utgaven er det i punkt 4 tatt inn omtale av internrevisjon fra bestemmelsene punkt 2.2. Videre er det gjort endringer ved at fristen for første vurdering av bruk av internrevisjon (1. mai 2016) er tatt ut.

2. Rundskrivets innhold

Rundskrevet inneholder nærmere retningslinjer for internrevisjon i statlige virksomheter. Det stilles krav om at alle virksomheter med samlede utgifter eller samlede inntekter over 300 mill. kroner, skal vurdere om de bør bruke internrevisjon (jf. punkt 4). Dette gjelder for virksomheter som ikke allerede har etablert, eller besluttet å etablere, en internrevisjon. Det stilles i tillegg krav til innretningen av

Ulike internrevisjonsmodeller

Modell 1 – eiga organisatorisk eining med fast tilsette revisorar

Modell 2 – tilsett revisjonssjef med team frå eiga verksemd

Modell 3 – tilsett revisjonssjef som kjøper eksterne tenester

Modell 4 – felles internrevisjonsfunksjon på tvers av liknande verksemdar

Modell 5 – full outsourcing

Modell 1 (16 stk.) Eiga organisatorisk eining med fast tilsette revisorar	Modell 2 (3 stk.) Tilsett revisjonssjef med team frå eiga verksemd	Modell 3 (3 stk.) Tilsett revisjonssjef som kjøper eksterne tenester (co-sourcing)	Modell 4 (8 stk.) Felles internrevisjonsfunksjon på tvers av liknande verksemdar	Modell 5 (15 stk.) full outsourcing
Politi- og lensmannsetaten (+ Oslo politidistrikt)	Kriminalomsorgsdirektoratet	Høgskolen i Sørøst-Norge	Nasjonal sikkerhetsmyndighet	Direktoratet for e-helse
Barne-, ungdoms- og familiedirektoratet	Statens kartverk	Helsedirektoratet	Universitetet i Stavanger	Fiskeridirektoratet
Departementenes sikkerhets- og serviceorganisasjon	Havforskningsinstituttet	Oslo Met (Høgskolen i Oslo og Akershus)	Universitetet i Agder	Garantiinstituttet for eksportkreditt
Nasjonalt folkehelseinstitutt			Høgskulen på Vestlandet (Høgskolen i Bergen)	Universitet i Tromsø-Norges arktiske universitet
Kystverket			Forsvarsmateriell	Høgskolen i Østfold
Mattilsynet			Forsvarsbygg	Veterinærinstituttet
Arbeids- og velferdsetaten			Forsvarets forskningsinstitutt	Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet (NTNU)
Norges Forskningsråd			Forsvarsdepartementet	Statped
Forsvarssjefens internrevisjon			Universitetet Nord	Norsk institutt for bioøkonomi (NIBIO)
Skatteetaten				Jernbanedirektoratet (Jernbaneverket)
Sjøfartsdirektoratet				Norges miljø- og biovitenskapelige universitet sjekk (NMBU)
Statens vegvesen				Statens pensjonskasse
Statsbygg				Universitetet i Bergen
Tolletaten				Forvaltingsorganet for Opplysningsvesenets fond
Utlendingsdirektoratet				
Universitetet i Oslo				

Internrevisjon ved HVL

- › Universitetet i Stavanger (UiS), Universitetet i Agder (UiA), Nord Universitet (Nord) og Høgskolen i Bergen (HiB) etablerte hausten 2012 eit prosjekt om samarbeid for etablering og gjennomføring av internrevisjon (SAK-midlar frå KD).
- › Prosjektet gjennomførte tre revisjonar i prosjektperioden, og blei vurdert som vellukka. HVL har fortsett dette samarbeidet, og det vert no utført to revisjonar årleg.
- › Dette revisjonssamarbeidet er ikkje til hinder for å kjøpe eksterne revisjonstenester i tillegg.
- › Gjennomførte revisjonar:
 - › *Våren 2013 Representasjon og bevertning*
 - › *Våren 2014 Anskaffingar/innkjøp*
 - › *Hausten 2014 Internkontroll og risikovurderingar*
 - › *Våren 2016 Reiserekningar*
 - › *Hausten 2016 Datalagring og personvern*
 - › *Våren 2017 Sidegjeremål/bierverv*
 - › *Hausten 2017 Stipendiatar/KD-finansierte rekrutteringsstillingar med fokus på tilsetjingsprosessen*
 - › *Våren 2018 Overtid*
 - › *Hausten 2018 Søknadsprosessen i FoU-søknadar*
 - › *Våren 2019 Varsling av kritikkverdige forhold*

Felles internrevisjonsfunksjon på tvers av liknande verksemder

- › Fordelar:
 - › Kunnskaps-delning og kunnskapsoverføring på tvers av prosjekt og verksemder.
 - › Lågare opplærings- og kompetanseutviklingskostnader.
 - › Meir robust fagmiljø.
 - › Lærerikt og stimulerande å inngå i et breiare og større miljø.
- › Ulemper:
 - › Prioritering mellom verksemder.
 - › Prioritering mellom ønska revisjonar.
 - › Innomhus – objektivitet, habilitet og legitimitet.

Oppsummering

- › Internkontroll = ein prosess
 - › Internrevisjon = ein funksjon
-
- begge delar bidreg til å sikre god styring og kontroll
- › Internkontroll er vi pålagt å ha.
 - › Internrevisjon er vi pålagt å vurdere å ha.
 - › Styret si rolle;
 - › Internkontroll – i hovudsak ei «prosesseigarrolle».
 - › Internrevisjon – direkte linje mellom internrevisjon og styret.
 - › Ulike modellar for internrevisjon

Høgskulen
på Vestlandet

SAMSPEL
BEREKRAFT
NYSKAPING

Styreseminar 2019

Mål og utviklingsavtale

Stab for virksomhetsstyring og internrevisjon

25. september 2019

Kjelder til ambisjonar, mål og krav

LOVDATA

Universitets- og høyskoleloven

- Forskrift om opptak til høyere utdanning
- Forskrift om felles rammeplan for helse- og sosialvitenskap
- Forskrift om skikkethetsvurdering i høyere utdanning
- Forskrift om krav til mastergrad
- Forskrift om kvalitet i høyere utdanning og fagskoleutdanning
- Forskrift om ansettelse og opprykk i undervisnings- og forskerstillinger
- Forskrift om akkreditering, evaluering og godkjenning etter lov om universiteter og høyskoler
- Forskrift om tilskudd til studentboliger
- Forskrift om kriterier for akkreditering av institusjoner og standarder og kriterier for akkreditering av studietilbud i norsk høgere utdanning
- Forskrift om tilsyn med utdanningskvaliteten i høyere utdanning (studietilsynsforskriften)

Reglement for økonomistyring i staten Bestemmelser om økonomistyring i staten

Fastsatt 12. desember 2003
med endringer, senest 5. november 2015

Meld. St. 4

(2018–2019)

Melding til Stortinget

Langtidsplan for forskning og høyere utdanning 2019–2028

Høgskulen på Vestlandet
Postboks 7030
5020 BERGEN

Stilla AFP: 13.11.2018
13.11.2018
13. desember 2018

Statsbudsjettet for 2019, kap. 250 - Tildelingsbrev for Høgskulen på Vestlandet

På lagrunn av Stortingets behandling av statsbudsjettet for 2019 sender Kunnskapsdepartementet i med dette tildelingsbrev til institusjonen. Tildelingsbrevet er Kunnskapsdepartementets årlige styringsdokument og skal distribueres til alle mottakere av statstilskudd. Eventuelle endringer eller ytterligere tillegget til kassetet gis senere i tillegg til tildelingsbrevet.

Departementet gir oppmerksom på at tildelingsbrevet skal publiseres på institusjonens nettsider så snart det er rettferdig, j. (Eksamensordning og økonomistyring i staten, pkt. 3.3.2).

Tildelingsbrevet for 2019 består av følgende deler:	
1. Regjeringens prioriteringer og forventninger	2
2. Mål	8
3. Budsjett for 2019	12
4. Andre forutsetninger og krav	15
5. Rapportering og resultatoppfølging	16

2.3 Utviklingsavtale med Høgskulen på Vestlandet

Innholdet i avtalen er utarbeidet gjennom en prosess i 2017 med innspill fra institusjonen og dialog med departementet blant annet i fellesmøte for institusjonene som inngikk utviklingsavtaler samtidig og i statsstyringsmøtet.

Målene i utviklingsavtalen skal realiseres innen våren 2020. Endelig rapport om måloppnåelse skal inngå i høyskolens Årsrapport 2019–2020.

Målene i avtalen skal kunne realiseres innenfor eksisterende finansielle ressurser. Dersom økonomiske virkemidler knyttes til i avtaleperioden, tar departementet initiativ til dialog om eventuell justering av avtalen slik at den tilpasses nye forutsetninger.

Institusjonen skal omtale status for oppfølging av utviklingsavtalen i årsrapporten hvert år. Her skal det fremgå hva som er status på måleparametre/milepæler sammenlignet med utgangspunktet for avtalen.

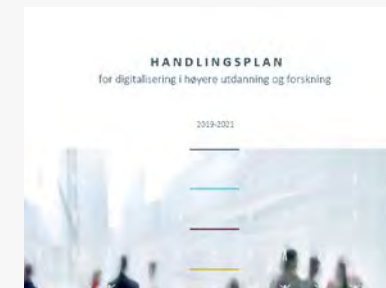
Rammeverk for det systematiske arbeidet
med kvalitet i utdanningene ved HVL

Godkjent av høgskulestyret 29.11.18

Høgskolen har som mål å bli et profesjons- og arbeidslivsrettet universitet.

Universitetsprosjektet

Målbilde

Det er ikkje mangel på ambisjonar....

(Vi forsøkte å telle, men gav litt opp då vi bikka 120 skildringar av mål/ambisjonar...)

Målhierarki?

- › Det er mange skildringar av mål og ambisjonar
- › Mange ulike typar mål.

Men...

- › Kva er samanhengane?
- › Kva er viktigast?
- › Er det eit hierarki?
- › Kvar kjem måla i utviklingsavtala inn i bildet?

- › Politiske ambisjonar
- › Formål i regelverket
- › Effektmål for sektoren
- › Sektormål
- › HVL strategiske mål
- › HVL verksemdsmål
- › Utviklingsmål for HVL (Utviklingsavtala)
- › Strategiske mål fakultet
- › Operative mål for fakultet og avdelingar
- › Mål på institutt og senter
- › Mål på campus
- › Mål i prosjekt
- › Mål i arbeidsprosessar
- › Kvalitetsmål
- › Måltal

Utviklingsavtala – i tildelingsbrevet for 2018 og 2019

› Kort sagt:

- › Innehalde mål på **prioriterte utviklingsområde** som skal bidra til å tydeleggjere HVLs profil og på sikt gje **betre arbeidsdeling** i sektoren.
- › Er ein del av tildelingsbrevet, og måla skal realiserast våren 2020. Status i årsrapporten.

› KD har sagt:

«Utviklingsavtalen har forankring i fusjonsplattformen og i øvrige plandokument for institusjonen. Måla byggjer oppunder sektormåla og speglar dei overordna prioriteringane til HVL fram mot år 2020. Måla i utviklingsavtalen skal forankrast i høgskulen si framtidige målstruktur, og blir ein del av strategiplanen, og slik inngå i den ordinære plan- og verksemdsoppfølginga.»

› Konkret skal den bidra til:

- › å nå måla om **høg kvalitet, tydlegare institusjonsprofilar** og **betre arbeidsdeling**.
- › den **faglege utviklinga** ved institusjonen og **vere til støtte for styret**.
- › **utvikling og innovasjon gjennom eit styrka samarbeid** med samfunns- og arbeidsliv i regionen, både i privat og offentleg sektor.

Endringar av mål og måleparameter i utviklingsavtala

- › Runde 1 – fire mål, ingen måleparameter:
 - › Første forslag til utviklingsmål er tydeleg samanfallande med verksemdmåla (2017).
 - › Mål om universitetsambisjonen er direkte overført.
- › Runde 2 – tre hovudmål og 18 delmål eller måleparameter:
 - › Universitetsambisjonen fjerna som mål, men det er fleire delmål som går i den retninga.
 - › Sprikande delmål: Nokre er vage medan andre er særst detaljerte og konkrete.
 - › Hovudmåla er tydeleg kopla til avdelingane med prorektor.
- › Runde 3 – tre målområde, til saman sju (del-)mål og 16 måleparameter:
 - › Universitetsambisjonen er heilt ute her, men tiltak er med framleis.
 - › Større merksemd på studentar og utdanning, som inngår i seks av sju mål.
 - › Fleire av måla femner om fleire tema – er meir integrert.
 - › Bryt delvis med strukturen i verksemdmåla.

Ambisjonane til dei folkevalde

(Regelverk og sektormål)

Kunnskap og kompetanse for et bærekraftig Norge

Samfunnet har tilgang til oppdatert kunnskap av høy kvalitet

Alle deltar i arbeids- og samfunnsliv

Alle har den kompetansen som de selv og samfunnet trenger

1. Høy kvalitet i utdanning og forskning

2. Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling

3. God tilgang til utdanning

4. Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem

Universitets- og høyskoleloven, § 1.1. Lovens formål:

1. (HVL) tilbyr høyere utdanning på høyt internasjonalt nivå

2. (HVL) utfører forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid på høyt internasjonalt nivå

3. (HVL) formidler kunnskap om virksomheten og utbrer forståelse for prinsippet om faglig frihet og anvendelse av vitenskapelige og kunstneriske metoder og resultater, både i undervisningen av studenter, i egen virksomhet for øvrig og i offentlig forvaltning, kulturliv og næringsliv

Ambisjonane til HVL (2019-2023)

(Strategi og verksemdmål)

Kunnskap som bygger menneske og samfunn

Overordna mål: HVL skal bli eit universitet med ein tydeleg profesjons- og arbeidslivsretta profil, tufta på samspel, berekraft og nyskaping

Overordna mål: Felles, faglege satsingsområde skal styrke profilen, og vere gjennomgåande perspektiv i utdanning, forskning, formidling og samhandling

1 Danne og utdanne høgt kompetente kandidatar til beste for samfunnet

1.1. HVL skal vere kjent for studentar som trivast og lukkast

1.2. HVL utdannar kritisk reflekterte kandidatar som er attraktive for arbeids- og samfunnsliv regionalt, nasjonalt og internasjonalt

2 Drive forskning, utviklingsarbeid og innovasjon av høg internasjonal klasse

2.1. HVL driv profesjons- og praksisretta forskning med høg internasjonal kvalitet i samarbeid med næringsliv og offentleg sektor

2.2. HVL skal styrke internasjonalt samarbeid om forskning, utviklingsarbeid og innovasjon

3 Formidle og dele aktuell kunnskap og kompetanse

3.1. HVL fangar opp aktuelle problemstillingar, og er ein relevant samarbeidspartnar for arbeids- og samfunnsliv gjennom samhandling, deltaking og dialog. *(skreve litt om for å få lik form)*

3.2. HVL involverer relevante brukarar i kunnskapsutvikling

4 Bygging av institusjonen

4.1. HVL skal vere ein berekraftig, effektiv og lærande organisasjon

4.2. HVL skal ha eit godt og stimulerande arbeids- og læringsmiljø på alle campus

Utviklingsavtala

(Fellesambisjonar til dei folkevalde, og HVL)

Målområde 1: Regional utvikling

1. HVL skal styrke praksisnær utdanning, og FoU i klynge og nettverkssamarbeid med det regionale arbeids- og næringslivet. Entreprenørskap, tverrprofesjonell og tverrfagleg samarbeid er berande element.
2. HVL vil stimulere til auka relevans i utdanning og forskning i samarbeid med samfunnsliv, næringsliv og offentleg sektor gjennom delte stillingar og utvikling av delte stillingar som omgrep.

Målområde 2: Institusjonsbygging

1. HVL vil aktivt arbeide med å auke talet på tilsette med førstekompetanse og professor- og dosentkompetanse gjennom nasjonalt og internasjonalt samarbeid. Kompetansen skal byggjast i samhandling med samfunnsliv, næringsliv og offentleg sektor.
2. HVL vil aktivt involvere studentane i FoU-arbeidet, auke forskningskompetansen hos våre samarbeidspartnarar, og bidra til berekraftig vekst og innovasjon.

Målområde 3: Utdanningskvalitet

1. HVL skal utvikle framtidsretta, varierte og studentaktive lærings- og vurderingsformer for å heve kvaliteten på utdanningane, og gjere relevant kunnskap tilgjengelege for samfunnsliv, næringsliv og offentleg sektor.
2. HVL skal gjere profesjons- og arbeidslivsretta kunnskap tilgjengeleg for fleire i eit livslangt læringsperspektiv, og skal aktivt trekke studentane inn i samarbeidet med forskings- og arbeidsliv på Vestlandet gjennom studentoppgåver.
3. HVL skal samarbeid med UiB om lærarutdanning, ved å tilby fag til kvarandre der institusjonane har komplementær kompetanse. Samarbeid om FoU og vidareutdanning skal utviklast vidare.

Det er ikkje mangel på parameter heller...

Måleparameter i utviklingsavtala

1. Talet på tilsette med formell pedagogisk basiskompetanse
2. Talet på vurderingsordningar med digitale løysingar
3. Talet på nettstøtta utdanningar
4. Talet på bachelor- og masteroppgåver i samarbeid med arbeidslivet
5. Arbeid og framdrift i etablert samarbeidsorgan mellom HVL og UiB
6. Talet på masteroppgåver knytt til eigen forskingsaktivitet
7. Gjort forskinga relevant for FNs berekraftsmål
8. Omfang av deltaking i klynge- og nettverkssamarbeid
9. Aktive Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA) og utvikling av strategiske møteplassar
10. Kandidatar i relevant arbeid
11. Gjennomført pilot på tverrfagleg samarbeid på campus
12. Talet på utdanningar som er utvikla eller vidareutvikla i samarbeid med arbeidslivet
13. Talet på delte stillingar med arbeidsliv
14. Talet på førstekompetente, professorar og dosentar
15. Talet på internasjonale professor II
16. Talet på offentleg ph.d. og nærings ph.d. i doktorgradsprogramma

Nasjonale styringsparameter

1. Delen bachelorkandidatar i eit kull som gjennomfører på normert tid
2. Delen masterkandidatar i eit kull som gjennomfører på normert tid
3. Fagleg tidsbruk (timer) per veke blant heiltidsstudentar
4. Skår på korleis studentane oppfattar studiekvaliteten
5. Kandidattal på helse- og lærarutdanning
6. Andelen utreisande utvekslingsstudentar på Erasmus+ av totaltalet på studentar
7. Andre bidrags- og oppdrags-inntekter per fagleg årsverk
8. Bidragsinntekter fra Forskningsrådet per fagleg årsverk
9. Andel forskningsinnsats i MNT-fag
10. Tal på publiseringspoeng per fagleg årsverk
11. Verdien av Horisont 2020-kontraktar per FoU-årsverk (NFR/NIFU) i 1000 €
12. Delen kvinner i dosent- og professorstillingar
13. Andelen midlertidige tilsette i undervisnings- og forskarstillingar
14. Tal på studiepoeng per fagleg årsverk

Mål vi må lukkast med (strategi 2019-2023)

1. Studentar som fullfører på normert tid
2. Eit godt læringsmiljø og eit aktivt studentdemokrati
3. Utdanningar som er utvikla og gjennomført i samarbeid med arbeidslivet
4. Utdanningar med høg kvalitet og internasjonal dimensjon
5. God studentrekruttering og god kvalifiserte søkjarar til alle campusar
6. FoU og innovasjon i samspel med samfunnet og med god studentinvolvering
7. Profesjons- og arbeidslivsretta forsking på tvers av fagfelt
8. Tilsette deltar i forskings-nettverk og klyngesamarbeid
9. Høg grad av ekstern finansiering
10. Omfattande vitenskapleg publisering av høg kvalitet
11. HVL er ein sentral samarbeidspartnar for institusjonar og verksemder på Vestlandet
12. HVL er ein attraktiv tilretteleggar av kompetanseutvikling
13. HVL er ein tydeleg formidlar av ny kunnskap
14. HVL får gjennomslag i utforming av politikk
15. Tilsette er aktive deltakarar i den offentlege debatten og er kjende for høg kompetanse på sine fagområde

Nokre utfordringar med dagens utviklingsavtale

- › Er det enkelt å finne tydelege målbilde, når vi ser alle mål i samanheng?
 - › Det er krevjande å ha fleire sett med mål.
- › Måla i utviklingsavtala er i samsvar med strategien, men...
 - › berre delvis integrert med verksemdsmåla.
 - › blir det arbeidd etter konkrete planar for å nå alle utviklingsmåla?
 - › er det tilstrekkeleg styringsinformasjon om framdrift?
- › Det er mange måleparameter (styringsindikatorar), som kjem i tillegg til dei nasjonale.
 - › Fleire av parametranne er vanskeleg å måle – i alle fall automatisk og kvantitativt.
 - › Ingen av parametranne har måltal knytt til seg. Kva er godt nok?

Utviklingsavtala – «here we go again?»

Vi veit at:

- › Utviklingsavtala gjeld fram til våren 2020.
- › HVL skal rapportere status på i kva grad vi har nådd mål, i årsrapporten for 2019.

Men, vi veit ikkje kva som vidare skjer med utviklingsavtala:

- › Vil KD gå bort frå heile konseptet med eigne utviklingsavtalar?
- › Vil KD vidareføre avtala som den er?
- › Vil KD vidareføre innhaldet i avtala, men integrere det tettare i tildelingsbrevet?
- › Vil KD setje i gong ein revisjon av avtala?
- › Vil KD starte heilt på nytt?

Same kva; HVL har ein strategi, som krev vidare utvikling av høgskulen.

Utviklingsavtala – kva gjer vi no?

- › I strategien har HVL konkrete, faglege satsingsområde, og prioriterte innsatsområde.
- › HVL skal utviklast vidare, uavhengig av om KD tek initiativ til ei ny avtale eller ikkje.

Det er i alle fall tre vegar vi kan velje:

- › Ein veg er å avvente KD, og ta det der i frå.
- › Ein annan veg å gå er å ta fram dei viktigaste utviklingsområda, setje konkrete mål, og lage konkrete handlingsplanar med definerte målepålar. For HVLs eigen del.
 - › Då veit vi også kva vi vil ha med i ein eventuell ny avtale.
- › Ein tredje veg er å bu seg på at det vil komme ein ny avtale.
 - › Gjere eit strategisk retta arbeid for å finne dei viktigaste utviklingsområda i strategien.
 - › Setje i gong ein prosess med å setje mål og parameter på eiga hand.
 - › Det kan vere smart å bruke formuleringar vi alt har:
 - › frå strategien, verksemdmåla eller dagens utviklingsavtale.

Høgskulen
på Vestlandet

SAMSPEL
BEREKRAFT
NYSKAPING

Styreseminar 2019

Risikostyring er éin del av
verksemdstyringa

Stab for virksomhetsstyring og internrevisjon

25. september 2019

Risiko - presiseringar

- › Vi snakkar her om den **generelle** metoden for handtere risiko i staten
- › Andre aktørar i staten gjev rettleiing i ulike metodar for risikostyring innanfor **sine ansvarsområde**. Til dømes (lista er ikkje komplett):
 - › Risikovurderingar knytt til informasjonstryggleik (Difi)
 - › Risikovurderingar knytt til anskaffelsar (Difi)
 - › Risikovurderingar knytt til samfunnstryggleik - heilskapleg ROS i kommunar (DSB)
 - › Risikovurderingar knytt til sikring (NSM)
 - › Risikovurderingar knytt til HMS arbeid (Arbeidstilsynet)
- › Felles for alle metodane er å identifisere uønskete hendingar eller tilhøve som påverkar det å nå mål, eller det å overhalde krav, negativt
- › Risiko er ofte definert inn som ein ekstra R i MRS, vi har her integrert MRRS i omgrepet verksemdstyring

Risiko som omgrep

- › Risiko og standardar
 - › I ISO 31000 er risiko definert som kva effekt usikkerheit har på mål
- › Risikostyring
 - › Koordinerte aktivitetar for å rettleie/kontrollere ei verksemd med omsyn til risiko
- › Risikovurdering
 - › Ein samla prosess; risikoidentifikasjon, risikoanalyse og risikoevaluering
- › Usikkerheit
 - › Ein tilstand der det manglar informasjon, eller det manglar ei forståing av/kunnskap om en hending, og om konsekvensen av eller sannsynet for at den skal skje.

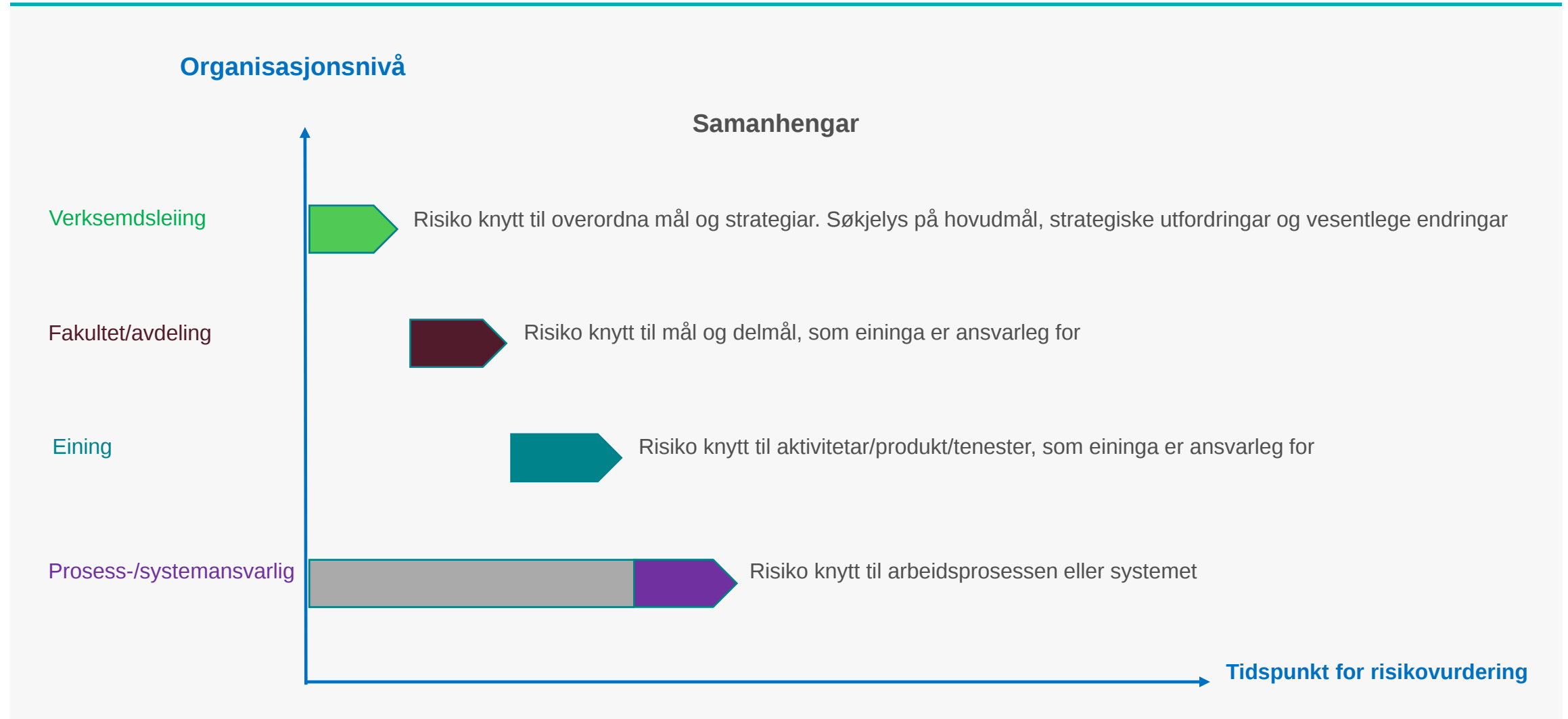
Risikostyring – kva er det?

- › Risiko er eit uttrykk for usikkerheit.

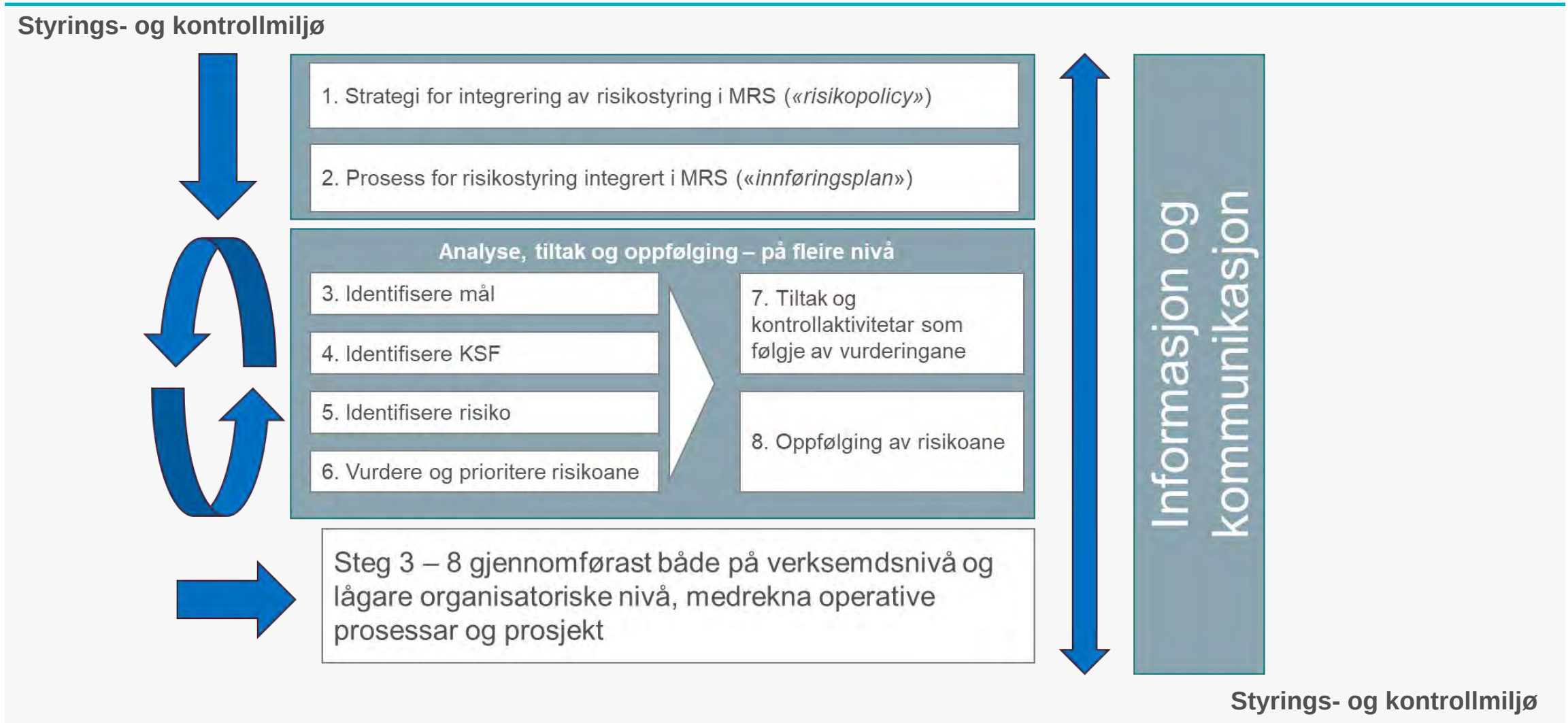
Risikostyring er integrert i mål- og resultatstyringa (verksemdstyringa):

- › Er utforma for å kunne identifisere, vurdere og handtere, og følge opp risiko, slik at risikoen er innanfor akseptert nivå
 - › Dette tyder at HVL må akseptere noko risiko (døme; overbooking på studiar).
- › Gjennomførast av verksemds leiing og dei andre tilsette.
- › Brukast når strategiar og planer blir fastsett for å gje rimeleg grad av sikkerheit for at verksemda når mål, på tvers av verksemda.

Risikostyring – samanhengar

Om risikostyring - prosessane

Døme på risikovurdering

Identifisere mål: «Danne og utdanne høgt kompetente kandidatar til beste for samfunnet»

Identifisere		Vurdere				Tiltak	
KSF ¹	Risikoområder Truslar/uønskt hending ²	S ³	K ⁴	R ⁵	U ⁶	Tiltak ⁷	Ansvar ⁸
«Utdanningar som er utvikla og gjennomført i samarbeid med næringslivet»	HVL blir ikkje sett på som ein attraktiv samarbeidspartnar	2	4	8	Stor	- Gjennomføre undersøking - Finne og måle indikatorar	
	HVL har ikkje eit godt nok nettverk i næringslivet	1	3	3	Middels	- Vurdere nettverka vi har - Plan for å pleie dei vi har	

- › Risikoforståing kan koplant til strategi-, årsplan- og budsjettarbeid.
 - › Tiltaka blir ein del av årsplanar/verksemdplanen.
- › Risikoforståinga kan koplant til internrevisjonsarbeidet.
- › Når tiltaka er gjennomført, må dei evaluerast for å finne ut om dei virka.
 - › Evalueringa vil påverke risikoen.

Sannsynlighet	5 - Svært stor					
	4 - Stor					
	3 - Moderat					
	2 - Liten					
	1 - Svært liten					
		1 - Svært lav	2 - Lav	3 - Moderat	4 - Alvorlig	5 - Svært alvorlig
		Konsekvens				

Risikostyring ved HVL

- › HVL har i år gjennomført ei overordna ROS
 - › Omfatta HMS, drift/tenesteproduksjon og omdømme
- › Alle handterer risiko i det daglege og gjer risikoreduserande tiltak - med eller utan medvit
- › Spørsmålet er om dette er tilstrekkeleg?
 - › Har vi kontroll på risikoen, og kan setje inn naudsynte tiltak tidleg nok?
 - › Ville HVL tent på å ha eit meir overordna system for risikostyring?
- › Merk: Økonomireglementet (§ 4) «Grunnleggende styringsprinsipper» stiller implisitt krav til risikostyring og internkontroll

Styrets rolle i risikostyringa?

- › Øvste leiing bør fastsette korleis risikostyring skal integrerast i MRS
 - › Formålet med og ambisjonane for risikostyring.
 - › Roller, ansvar og organisering - *kven som har ansvar for å risikovurdere kva.*
 - › Jamfør ulike metodar hos ulike aktørar i staten.
 - › Overordna prinsipp for risikostyring - *korleis gjer vi det her hos oss?*
 - › Dette bør dokumenterast og formaliserast til dømes i ein policy, jamfør «Steg 1»
- › Risikostyring gjev styringsinformasjon og betre avgjerdsgrunnlag
 - › Gjev betre grunnlag for å fastsette realistiske mål og ambisjonsnivå.
 - › Gjer samanhengen mellom mål, risiko og kontrollaktivitetar/tiltak tydlegare.
 - › Gjev betre grunnlag for prioritering og ressursstyring.
 - › Gjev potensielt ei meir proaktiv og føreseieleg styring.

Høgskulen
på Vestlandet

SAMSPEL
BEREKRAFT
NYSKAPING

Virksomhetsstyring

Styreseminar 25.sept. Sogndal

Stab for virksomhetsstyring og intern revisjon

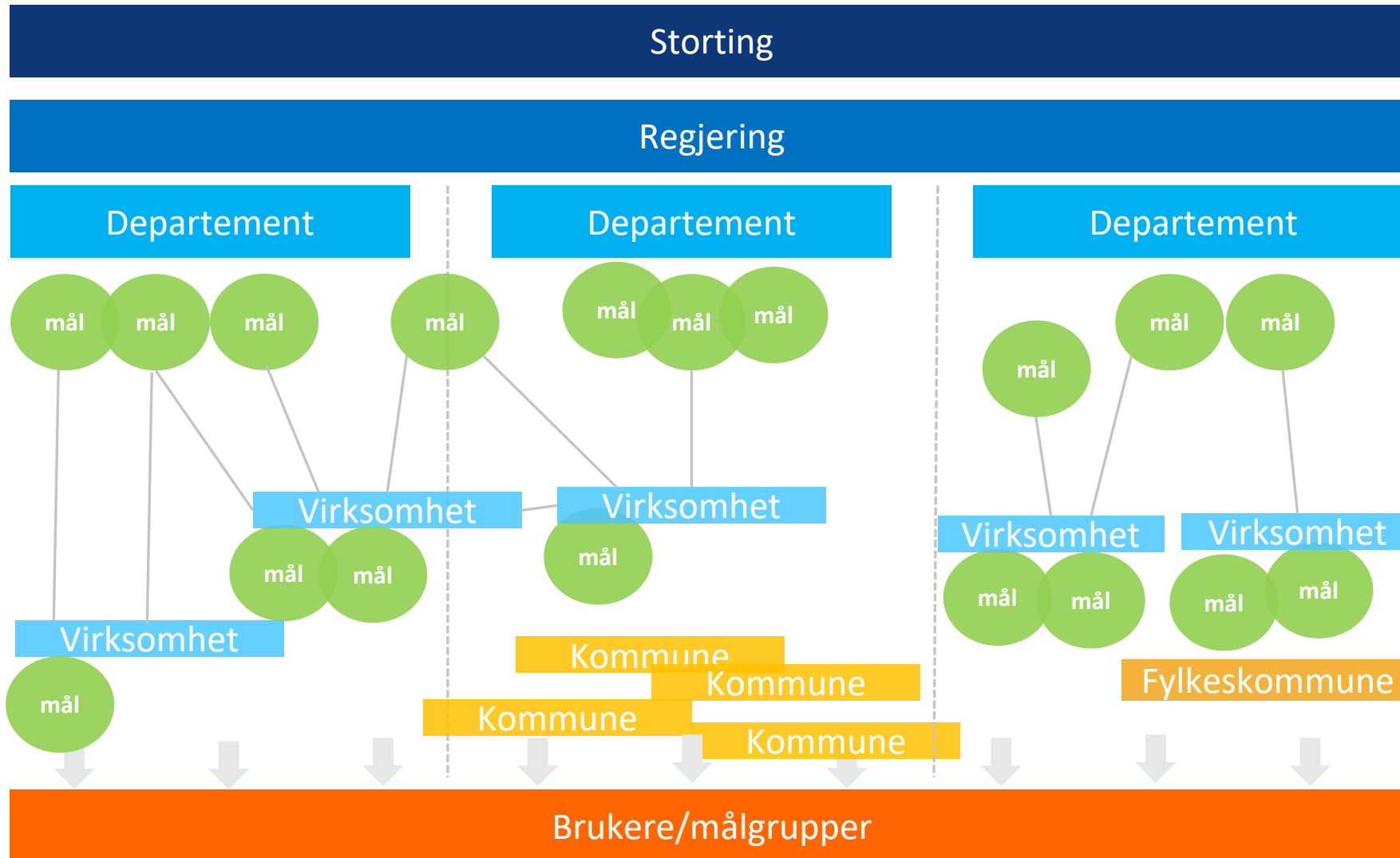
Agenda:

- › Generelt om virksomhetsstyring
- › Virksomhetsstyring ved HVL
- › Utviklingsavtalen mellom KD og HVL
- › Risikostyring
- › Intern kontroll og intern revisjon

Virksomhetsstyring sin plass i statlig styring (figur: DFØ)

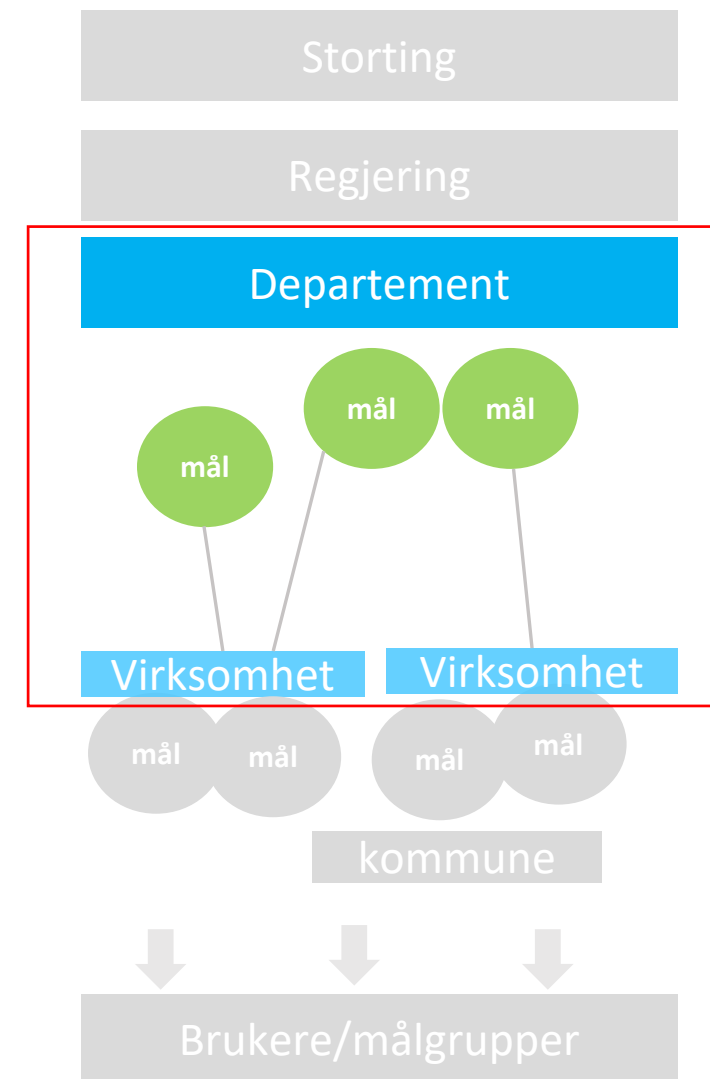
Styringslinjer i staten (DFØ)

Etatsstyring – departementets styring av underliggende virksomhet (fra DFØ)

Departementet har ansvaret for at

- a) virksomheten gjennomfører aktiviteter i tråd med Stortingets vedtak og forutsetninger og departementets fastsatte mål og prioriteringer
- b) virksomheten bruker ressurser effektivt
- c) styringsdialogen mellom departement og virksomheten fungerer hensiktsmessig
- d) virksomheten rapporterer relevant og pålitelig resultat- og regnskapsinformasjon
- e) det gjennomføres kontroll med virksomheten og at virksomheten har forsvarlig internkontroll
- f) evalueringer gjennomføres

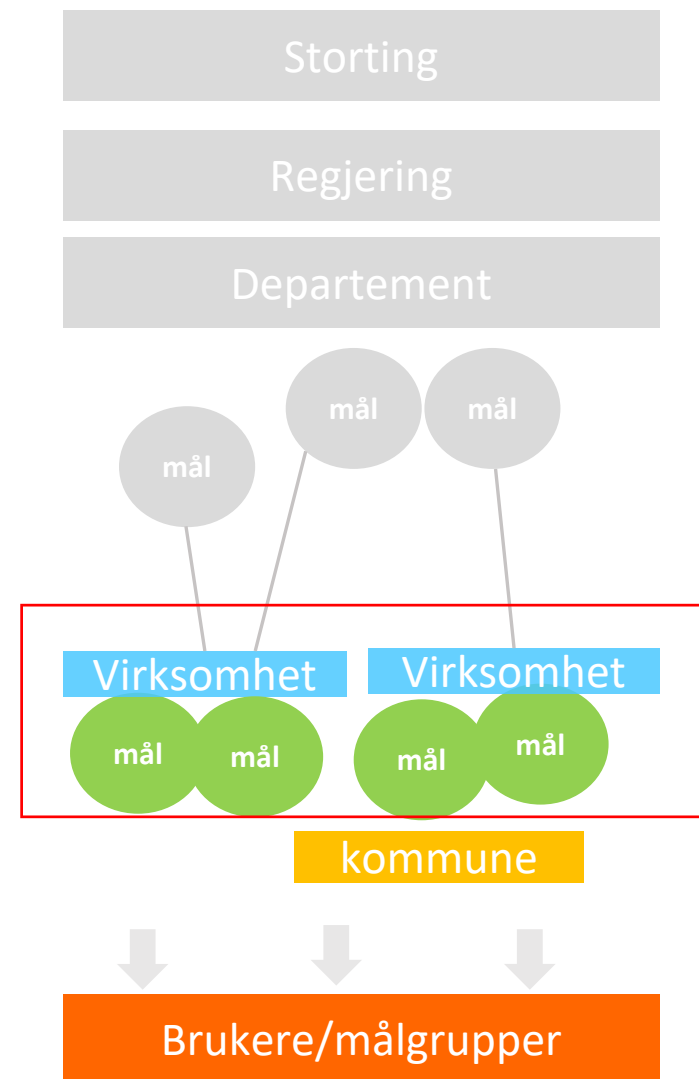

Virksomhetsstyring – virksomhetens styring av seg selv (Fra DFØ)

Virksomhetens ledelse har ansvaret for å

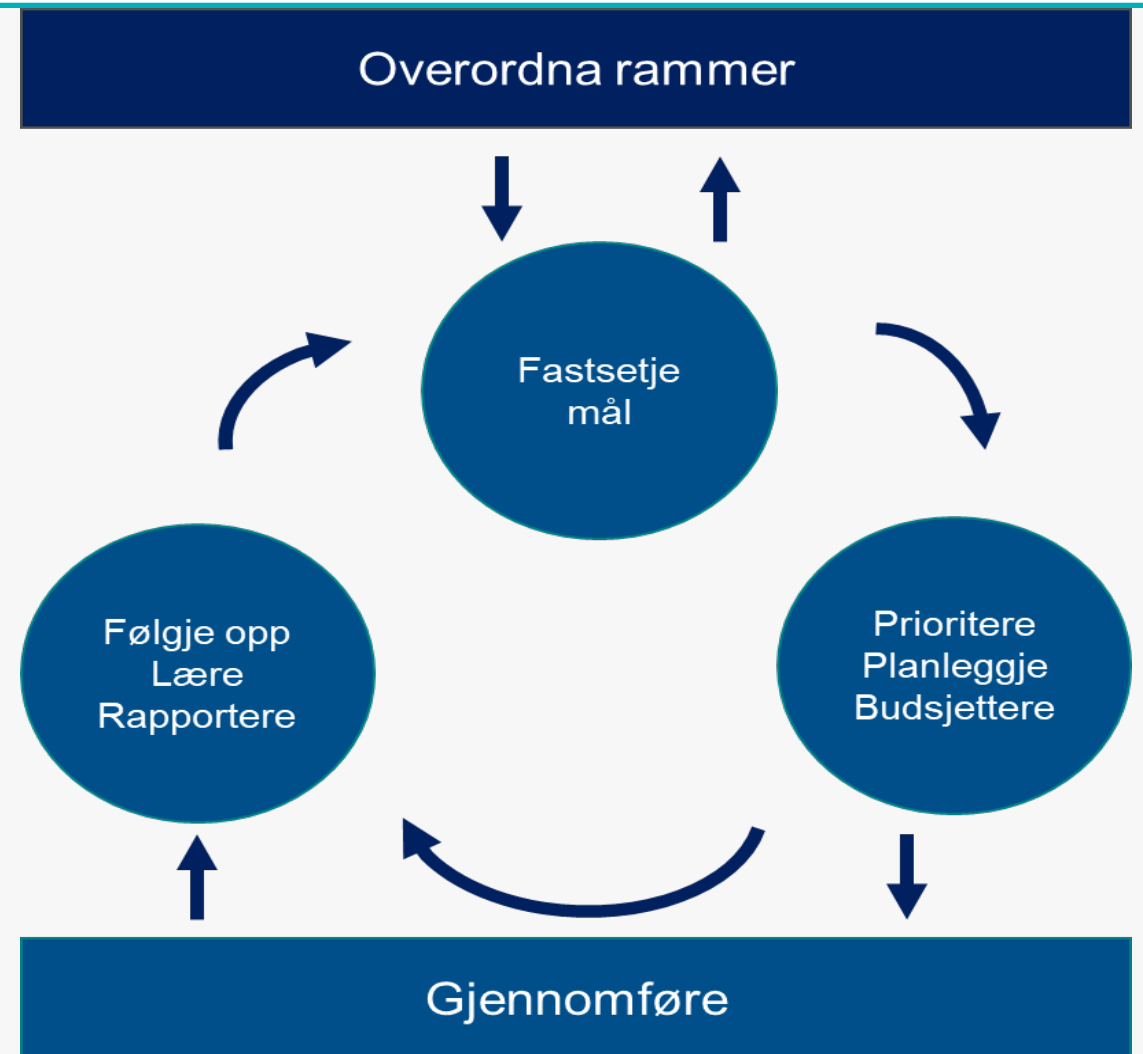
- › gjennomføre aktiviteter i tråd med Stortingets vedtak og forutsetninger og fastsatte mål og prioriteringer fra departementet
- › fastsette mål og foreta prioriteringer med ettårig og flerårig perspektiv
- › sørge for planlegging, gjennomføring og oppfølging
- › definere myndighet og ansvar og fastsette instruks
- › etablere internkontroll

*Systemer og rutiner skal være tilpasset **risiko** og **vesentlighet***

Virksomhetsstyring

«Systematiske aktiviteter for å **sette mål, prioritere oppgaver, fordele ressurser og kompetanse, overvåke produksjonen og følge opp resultater**, slik at virksomheten oppfyller sine **mål og resultatkrav innenfor fastsatte rammer**»
(DFØs definisjon)

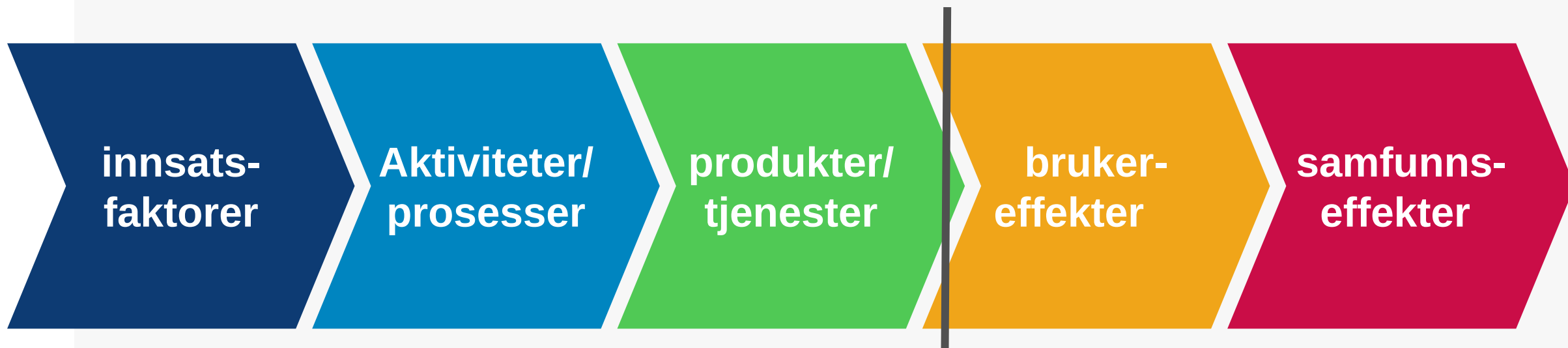

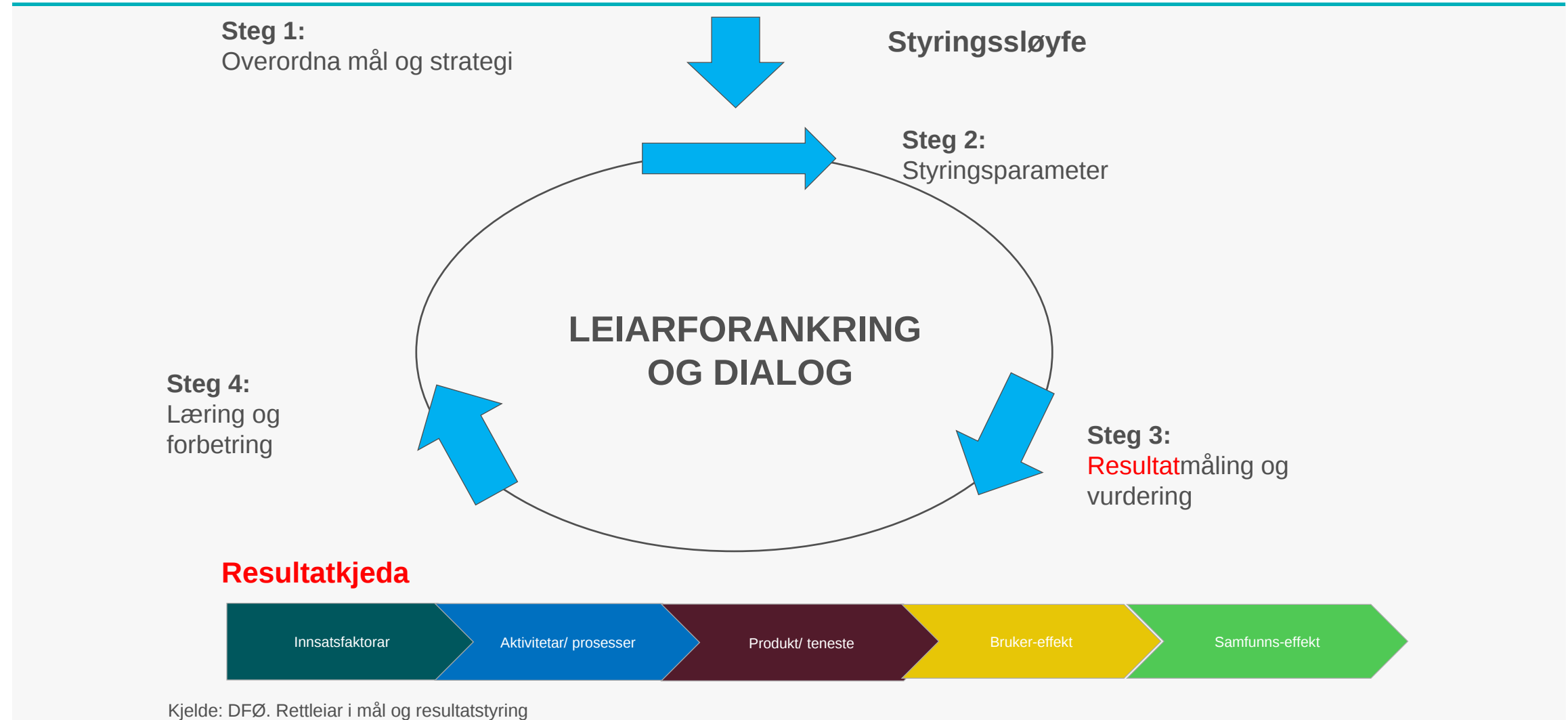
Helhetlig virksomhetsstyring?

- › Fra definisjonen til DFØ er det pekt på «..*systematiske aktiviteter*..<»
- › Andre definisjoner viser til;
 - › «*summen av strukturer, prosesser og verktøy*» for å styre
 - › Styring «*på alle nivåer og innenfor alle områder*»
- › Helhetlig virksomhetsstyring innebærer:
 - › Ting må henge sammen og dra i samme retning
 - › Gjelder hele vår virksomhet, - både ledelse, faglige og administrative prosesser
 - › Virksomhetsstyring er et linjeansvar
 - › Bruk av ulike verktøy og virkemiddel for å nå felles mål

Virksomhetsstyring i staten handler om å oppnå resultater/effekter for målgruppen

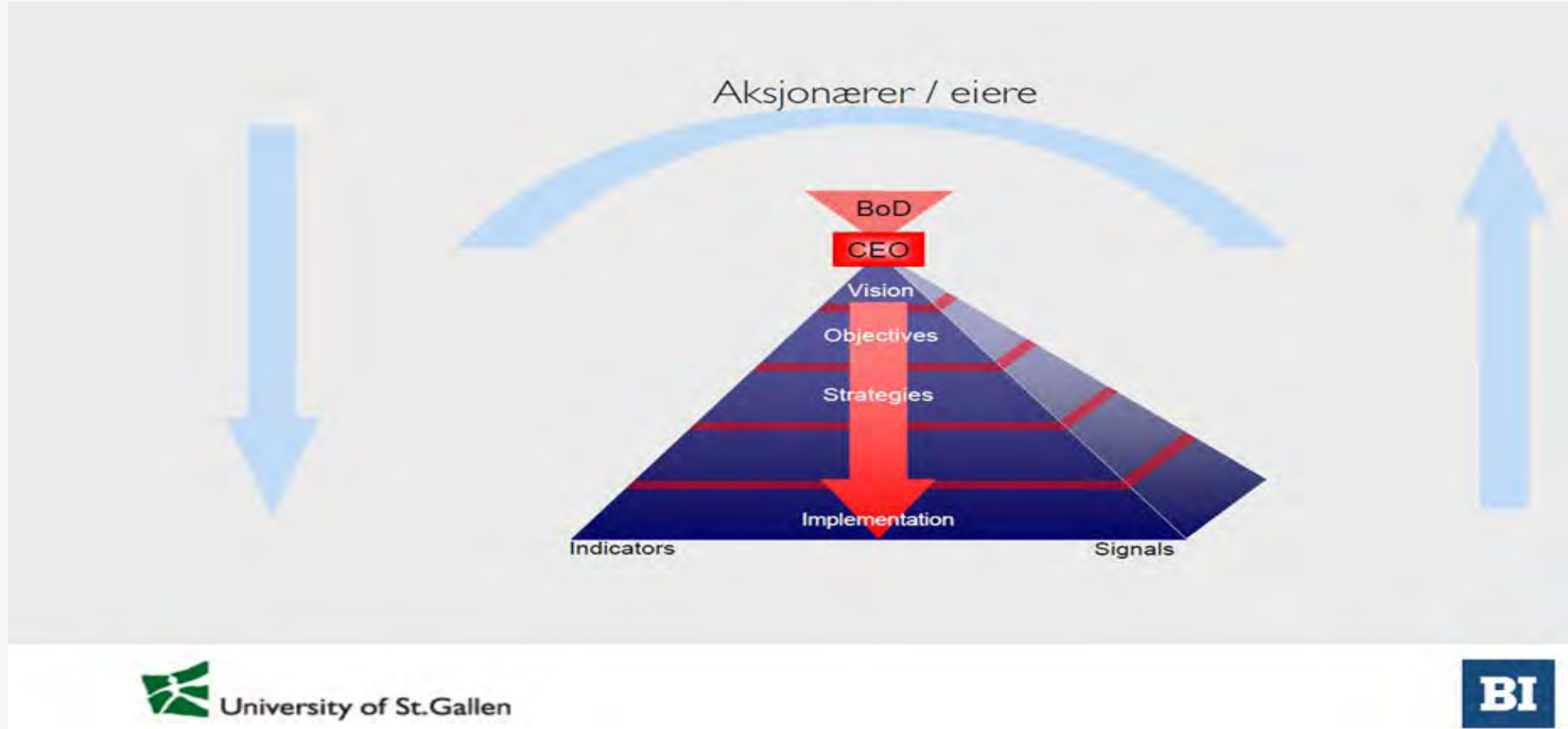

Visualisering av virksomhetsstyring

« gi retning og ha kontroll »

(figur: Prof. Flemming Ruud/ Univ. St. Gallen og BI)

Økonomireglementet

§ 4 Grunnleggende styringsprinsipper i staten

Alle virksomheter skal:

- a) **Fastsette mål og resultatkrav** innenfor rammen av disponible ressurser og forutsetninger gitt av overordnet myndighet
- b) Sikre at **fastsatte mål og resultatkrav oppnås**, ressursbruken er **effektiv** og at virksomheten **drives i samsvar med gjeldende lover og regler**, herunder krav til god forvaltningsskikk, habilitet og etisk adferd.
- c) Sikre tilstrekkelig **styringsinformasjon** og forsvarlig **beslutningsgrunnlag**

Departementene skal i tillegg fastsette **overordnede mål** og styringsparametere for underliggende virksomhet, jf. § 7.

Styring, oppfølging, kontroll og forvaltning må tilpasses virksomhetens **egenart**, samt **risiko** og **vesentlighet**

Implisitt også et krav om risikostyring og internkontroll.

Reglement for økonomistyring i staten

Bestemmelser om økonomistyring i staten

Fastsett 12. desember 2003
med endringer, senest 5. november 2015

Ulike styringsformer – hva er hva ?

Fra Khrono (fra artikkel publisert 19.09.19)

Styring basert på mistillit eller tillit?

Det er absurd at eit tillitsbasert samfunn som Noreg importerer ein modell som bygger på mistillit.

Tom Are Trippestad
Professor, Høgskulen på Vestlandet

Tillitsreform? Kjem ikkje til å skje.

Kristin Clemet
Leiar tenketanken Civita

Mål- og resultatstyring (MRS) vs. New public management (NPM)

- › Brukes ofte som synonymer, men har ulik opprinnelse, ulike ambisjoner og benytter ulike virkemidler.
- › MRS har fokus på sammenhengen mellom virkemiddelvalg og effekter, - hva vi gjør og hva vi oppnår (sette mål, oppfølge opp mål og lære/forberede).
- › NPM har ingen enhetlig og omforent definisjon, men brukt som samlebetegnelse for flere reformbølger og utviklingstrekk, som organisering i resultatenheter, stykkprisfinansiering, incentivordninger, internprising...
- › Disse styringsvirkemidlene inngår ikke i MRS slik det er nedfelt i økonomireglementet.
- › Drivkraften i utviklingen av MRS var å flytte fokus fra styring på innsatsfaktorer til styring/fokus på effektene.
- › Drivkraften i NPM var å rette oppmerksomheten mot effektivitet i produksjonen av offentlige tjenester.

Mål- og resultatstyring (MRS) vs. tillitsbasert styring

- › Ofte fremstilt som en motsetning, men bygger på mange av de samme forutsetningene:
 - › Styring basert på tydelige mål og en felles forståelse nivåene imellom av formålet med det som skal gjøres.
 - › Delegering av myndighet og fullmakter basert på en forventning om at effektiviteten øker når det utøvende nivået, som kjenner utfordringene best, får frihet til selv å bestemme hvordan målene skal nås.
 - › Læring og kontroll gjennom en tilstrekkelig og forsvarlig dokumentasjon, vurdering og rapportering av resultater.
 - › MRS baserer seg på en balanse mellom å ha kontroll og det å gi tillit
- › Men:
 - › Den praktiske innretningen av styringen kan bli for detaljorientert og omfattende, med desto mindre handlingsrom/frihetsgrader/tillit.
- › God rolleforståelse og dialog er avgjørende for en tillitsbasert MRS.

- › ” Det måles, registreres og rapporteres på et utall av faktorer.....

- ›mens det ledelsesmessige overblikket for å sette inn korrigerende handlinger i tide mangler”

Statsbudsjett og tildelingsbrev

>

En liten film om tildelingsbrev og styring

- https://www.youtube.com/watch?v=_FAbAMkS4rE

Ulike plandokumenter ved HVL

- › KDs tildelingsbrev med felles **målstruktur** for UH-sektoren, med tilhørende styringsparameter
 - › Overordnede, langsiktige og nasjonale målsetninger
- › HVLs **Strategiplan** 2019-2023
- › HVLs **Virksomhetsmål** 2019-2023
- › **Utviklingsavtalen** mellom KD og HVL 2018-2020
- › HVLs **årsplan** 2019

Om målstrukturen i UH-sektoren

- › **4 overordnede og langsiktige mål:**
 - › *1. Høy kvalitet i utdanning og forskning*
 - › *2. Forskning og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling*
 - › *3. God tilgang til utdanning*
 - › *4. Effektiv, mangfoldig og solid høyere utdanningssektor og forskningssystem*
- › 17 nasjonale **styringsparameter**
- › Institusjonene skal selv fastsette egne **virksomhetsmål** og relevante styringsparameter som gjenspeiler institusjonenes profil og utviklingsstrategi
- › Virksomhetsmålene skal bidra til å nå de overordnede målene
- › Departementet forventer at institusjonene vurderer egne resultater og ambisjoner på de nasjonale styringsparameter.
- › I tillegg kommer **Utviklingsavtalen**.

Mål 1: Høg kvalitet i utdanning og forskning

- › • Delen bachelorkandidatar som gjennomfører på normert tid (DBH)
- › • Delen mastergradskandidatar som gjennomfører på normert tid (DBH)
- › • Delen ph.d.-kandidatar som gjennomfører innan seks år (DBH)
- › • Skår på korleis studentane oppfattar studiekvaliteten (Studiebarometeret - NOKUT)
- ›
- › • Fagleg tidsbruk blant heiltidsstudentar (timar per veke) (Studiebarometeret - NOKUT)
- › • Talet på publikasjonspoeng per fagleg årsverk (DBH)
- › • Verdien av Horisont 2020-kontraktar per FoU-årsverk (Forskringsrådet/NIFU)
- › • Delen utreisande utvekslingsstudentar på Erasmus+ av totaltalet på studentar (DBH)

Mål 2: Forsking og utdanning for velferd, verdiskaping og omstilling

- › • Delen mastergradskandidatar sysselsett i relevant arbeid eit halvt år etter fullført utdanning (Kandidatundersøkinga - NIFU)
- › • Bidragsinntekter frå Forskingsrådet per fagleg årsverk (DBH)
- › • Andre bidrags- og oppdragsinntekter per fagleg årsverk (DBH)
- › • Delen forskingsinnsats i MNT-fag (FoU-statistikken - NIFU)

Mål 3: God tilgang til utdanning

- Kandidattal på helse- og lærarutdanningane , jf. måltal (DBH)

Mål 4: Effektiv, mangfoldig og solid høgre utdanningssektor og forskningssystem

- › • Talet på studiepoeng per fagleg årsverk (DBH)
- › • Delen kvinner i dosent- og professorstillinger (DBH)
- › • Delen mellomtids tilsette i undervisnings- og forskarstillinger (DBH)
- › • Delen av samlingane og objekta ved universitetsmusea som er tilstrekkeleg sikra og bevart (DBH)
- ›
- ›

Virksomhetsmål/utviklingsmål 2019-2023

(vedtatt av styret 28.11.18)

› Profil og felles faglege satsingsområde

- › Høgskulen på Vestlandet skal bli eit universitetet med ein tydeleg profesjons- og arbeidslivsretta profil tufta på samspel, berekraft og nyskaping
- › Dei felles faglege satsingsområda skal styrke den profesjons- og arbeidslivsretta profilen og vere gjennomgåande perspektiv i utdanning, forskning, formidling og samhandling

› Danne og utdanne

- › HVL skal vera kjent for studentar som trivast og lukkast.
- › HVL utdannar kritisk reflekterte kandidatar som er attraktive for arbeids- og samfunnsliv regionalt, nasjonalt og internasjonalt.

Virksomhetsmål/utviklingsmål 2019-2023 (vedtatt av styret 28.11.18)

› Forsking, utvikling og innovasjon

- › HVL driv profesjons- og praksisretta forskning av høg internasjonal kvalitet i samarbeid med næringsliv og offentlig sektor
- › HVL skal styrka internasjonalt samarbeid om forskning, utviklingsarbeid og innovasjon

› Formidle og dele

- › Gjennom samhandling, deltaking og dialog fangar HVL opp aktuelle problemstillingar, og er ein relevant samarbeidspartner for arbeids- og samfunnsliv.
- › HVL involverer relevante brukarar i kunnskapsutvikling

Virksomhetsmål/utviklingsmål 2019-2023 (vedtatt av styret 28.11.18)

- › **Bygging av institusjonen**

- › *HVL skal vera ein berekraftig, effektiv og lærande organisasjon*
- › *HVL skal ha eit godt og stimulerande arbeids- og læringsmiljø på alle campus*

- › Noen spørsmål/problemstillinger:

- › Hvordan måle/følge opp? Styringsparameter?
- › Profil og egenart?
- › Delmål?
- › Resultatmål? i 2020? 2021?...
- › Ulike resultatkrav for ulike enheter?

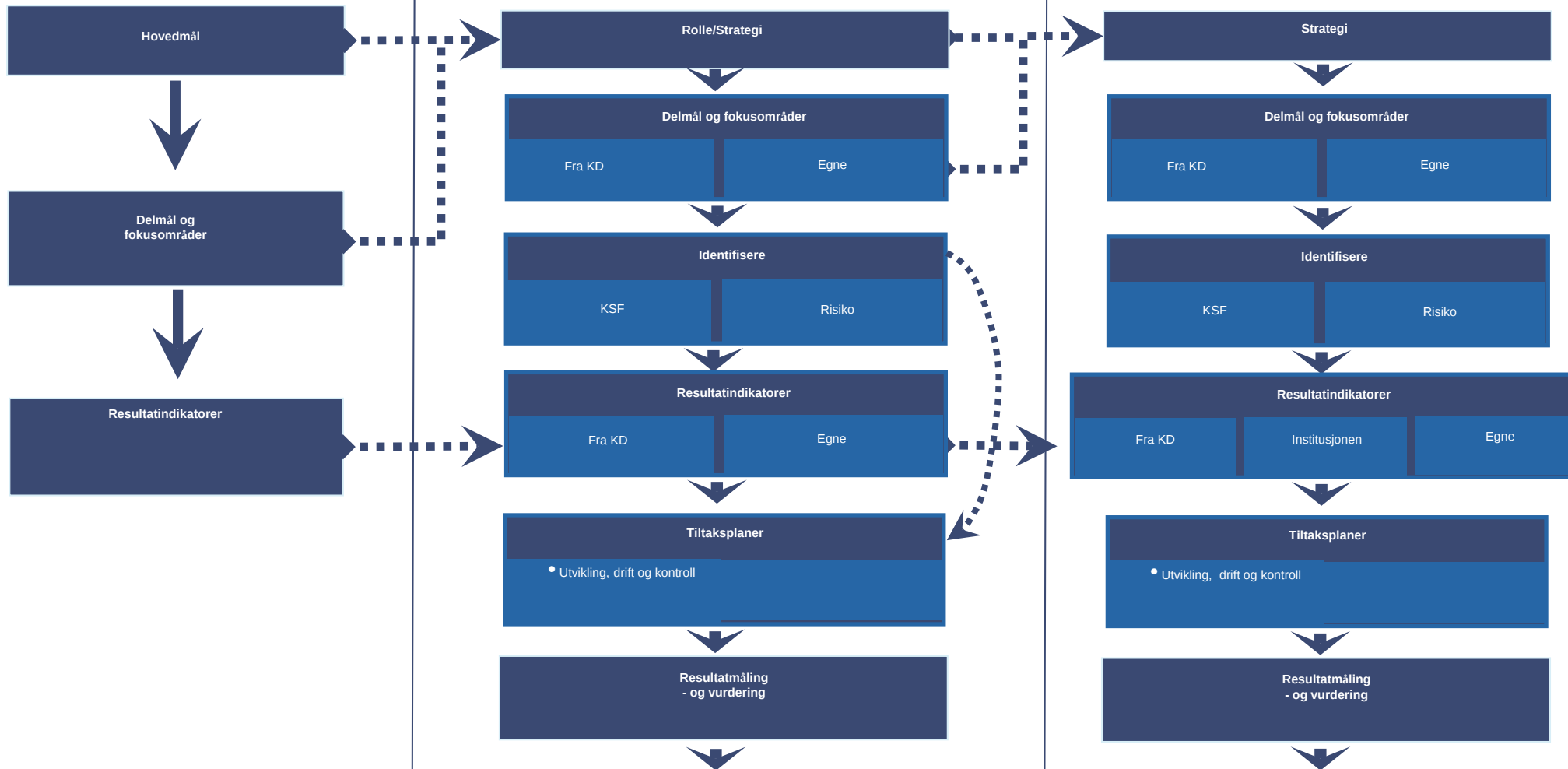
Årsplan 2019

- › Overordnet plan, som inngår som en del av Årsrapport 2018-2019 (*Kap. 5 Fremtidsutsikter*).
- › Prioriterte **tiltak** knyttet til de ulike målene virksomhets-/utviklingsmålene.
- › For perioden 2019-2020 er det identifisert **4 innsatsområder** som krever særskilt oppmerksomhet;
 - › *Kompetansebygging*
 - › *Organisasjonsutvikling*
 - › *Internasjonalisering*
 - › *Digitalisering*
- › De strategiske midlene er i stor grad knyttet til nevnte innsatsområder, om lag 56 mill. kr.
- › HVLs ambisjoner/resultatmål er ikke omtalt.

KD

HVL

Fakultet

Fokusområder ift. videre arbeidet med virksomhetsstyring ved HVL

- › Videreutvikle et mer helhetlig styringssystem, - innenfor alle fagområder og nivåer
- › Etablere felles metode/verktøy for risikostyring
- › Gjennomgang av alle styringsparameter – redusere/prioritere/forenkle
- › Innhenting og rapportering av styringsdata – forenkle/digitalisere
- › Oppfølging og evaluering av tiltak
- › Vurdere modell for internrevisjon

KD sin finansieringsmodell

Fleire av hovudprinsippa i HVL sin budsjettfordelingsmodell legg til grunn ei tett kopling mot KD sin finansieringsmodell. Nedanfor er eit samandrag av korleis midlar blir fordelt til institusjonane.

Rammefinansiering

Høgskular og universitet er finansiert gjennom rammefinansiering. Denne inkluderer både basismidlar og resultatbasert utteljing. For sektoren samla utgjør basis om lag 70% av rammeløyvinga og resultat om lag 30%.

Rammeløyvinga gir institusjonane eit strategisk handlingsrom ved at dei sjølve kan prioritere aktivitetar om område dei vil satse på for å nå sektor- og verksemdsmåla.

KD sin finansieringsmodell

Basismidler

Basismidlane skal sikre stabil og langsiktig finansiering. Storleiken på basismidlane til den enkelte institusjon er sett saman av midlar til fagleg profil, breidde i fagtilbod, husleigemidler, midlar til drift og vedlikehald av bygningsmasse, midlar til særskilte nasjonale oppgåver, øyremerkte midlar til rekrutteringsstillingar og studieplassar med meir.

Resultatbasert utteljing

Denne er eit resultat av kva den enkelte institusjon har oppnådd på resultatindikatorane. I 2017 vart det gjort endringar i denne delen av finansieringssystemet. Med endringa ynskte regjeringa å stimulere til betre gjennomføring i utdanningane, til at utdanningane og forskinga blir meir internasjonalt retta og til å auke bidraget frå institusjonane til innovasjon og verdiskaping i samfunnet

HVL sin tildeling frå KD

Dette diagrammet illustrerer størrelsen på dei ulike komponentane i tildelinga frå KD. under viser kor store beløp dei ulike resultatindikatorane utgjer for HVL i 2019.

Komponent	Beløp
1 Basis	1 388 087 000
2 Studiepoeng	460 920 000
3 Kandidatar	107 402 000
4 Publiseringspoeng	13 480 000
5 BOA-inntekter	12 058 000
6 Utvekslingsstudentar	6 700 000
7 Inntekter frå Forskringsrådet og regionale forskingsfond	4 467 000
8 Midlar frå EU	2 864 000
9 Doktorgradar	931 000
	1 996 909 000

1 Basis

2 Studiepoeng

3 Kandidatar

4
Pub...

5
B...
inn...

6
Ut...

7...
8... 9...

Hovudprinsipp budsjettfordelingsmodell HVL

I 2017 vart det sett ned eit utval som utarbeida ny budsjettfordelingsmodell for HVL. Følgjande hovudprinsipp vart lagt til grunn:

1. *Budsjettfordelingsmodellen skal gjelde for all verksemd som er finansiert av tildelinga frå KD.*
2. *Budsjettfordelingsmodellen skal tildele midlar til det aktivitetsnivået som er vedteke av styret.*
3. *Budsjettfordelingsmodellen skal vere tilpassa prinsipp og insentiv frå KD.*
4. *Budsjettfordelingsmodellen skal nytte rammebudsjettering som hovudprinsipp.*
5. *Budsjettfordelingsmodellen skal vere eit godt styringsverktøy.*
6. *Budsjettfordelingsmodellen skal legge til rette for langtidsbudsjettering.*
7. *Budsjettfordelingsmodellen skal vere transparent, føreseieleg og enkel.*

HVL sin budsjettfordelingsmodell

<u>Budsjettmodul</u>	<u>Kriterier for fordeling</u>
Strategi	Fagleg og strategisk prioritering gjort av styret
Resultat	Studiepoengproduksjon i dei ulike finansieringskategoriane Kandidatproduksjon i dei ulike finansieringskategoriane Utvekslingsstudentar Doktorgradskandidatar Inntekter frå EU Inntekter frå NFR og RFF Inntekter frå BOA Vitskapleg publisering
Basis	Tildelte studieplassar frå KD i dei ulike finansieringskategoriane
Fagleg og administrativ støtte	I hovudsak realbudsjettering, men med ein mindre resultatkomponent.
Institusjonskostnadar	Realbudsjettering

HVL sin budsjettfordelingsmodell - resultat

- › KD har delt inn utdanningar i kategoriar frå A til F alt etter kor kostnadskrevjande dei er. Dei fleste av våre utdanningar er i D, E og F. Sjå neste lysark for oversikt over kategorisering av utdanningar.

Satsar i budsjettfordelingsmodellen			
Kategori	Studiepoeng	Kandidatar - enkel utteljing	Kandidatar - dobbel utteljing
A	106 200	80 680	161 360
B	81 480	60 920	121 840
C	54 320	40 320	80 640
D	39 520	30 440	60 880
E	32 120	24 680	49 360
F	27 160	20 560	41 120

Indikator	Sats
Utveksling	10 300
Utveksling Erasmus	15 450
Doktorgrandskandidatar	387 950
Publiseringspoeng	23 572
Inntekter frå EU	0,935
Inntekter frå NFR og RFF	0,095
Inntekter frå BOA	0,105

Kategori	Utdanning
Kategori A	Profesjonsutdanningane i medisin og odontologi, veterinærutdanning, kunstakademiet (NTNU), film- og fjernsynsutdanning (Den norske filmskolen og Avdeling for TV-fag, HINN) og scenografi og skodespel (HiØ), luftfartsfag (UiT).
Kategori B	Femårige masterprogram i arkitektur og industridesign, utøvande kunst- og musikkutdanningar på lågare og høgre grads nivå, grunnutdanning i produktdesign, grunnutdanning i animasjon, profesjonsutdanning i psykologi og farmasi, grunnutdanning i ortopediingeniør.
Kategori C	Realfag, teknologi, fiskerifag og kunst på høgre grads nivå, faglærerutdanning i musikk, dans og drama.
Kategori D	Humanistiske, samfunns- og idrettsvitenskaplege fag på høgre grads nivå, profesjonsstudium i teologi, femårige masterprogram i teknologi, bibliotek, økonomi og administrasjon på høgre grads nivå. Grunnutdanning i fysioterapi, mensendieck, bioingeniør, ergoterapi, radiografi, audiografi, døvetolk, reseptar, tannteknikk, tannpleie, fotojournalist, jordmor, stråleterapi, ABIOK-utdanningar (vidareutdanning i anesthesi-, barne-, intensiv-, operasjons- og kreftsjukepleie). Visuell kommunikasjon, tekniske mediefag (film og fjernsynsproduksjon, grunnskolelærerutdanning, faglærerutdanning i kunst- og handverksfag, allmennlærerutdanning med fordjuping i musikk, femårig integrert lærerutdanning, årsstudium i praktisk-pedagogisk utdanning).
Kategori E	Sjukepleiar-, vernepleiar-, barnevernspedagog-, barnehagelærer-, yrkesfaglærer, journalist-, ingeniør- og dyrepleiarutdanning. Profesjonsstudiet i juss, faglærerutdanning i praktisk-estetiske fag og faglærerutdanning i kroppsøving. Teknologisk og maritim utdanning, realfag, idrettsfag, friluftsfag, kunstfag, landbruksfag, skogfag, husdyrfag og fiskerifag på lågare grads nivå. Vidareutdanning i helsesjukepleie, psykisk helse og teiknspråk.
Kategori F	Humanistiske og samfunnsvitenskaplege fag på lågare grads nivå, økonomi og administrasjon på lågare grads nivå, revisor-, sosionom- og bibliotekarutdanning, reiseliv og ex. phil.

HVL sin budsjettfordelingsmodell - resultat

For å vise korleis resultattildelinga blir berekna er det nedanfor vist berekninga for FLKI gjeldande for 2019. Det er oppnådde resultat i 2017 som er grunnlaget.

FLKI	Grunnlagsdata								
Kategori	Studiepoeng	Kandidat - enkel utteljing	Pub.poeng	EU-inntekter	NFR- og RFF	BOA-inntekter	Disputasar	Utteksling	ERASMUS+
C	15	9							
D	2 281	605							
E	1 465	389							
F	93	19							
Utan kategori			213	898 848	7 909 948	68 434 458	0,6	125	10
Sum	3 854	1 022	213	898 848	7 909 948	68 434 458	0,6	125	10

FLKI	Uttekjing resultat										
Kategori	Studiepoeng	Kandidat - enkel utteljing	Kandidat - dobbel utteljing	Pub.poeng	EU-inntekter	NFR- og RFF	BOA-inntekter	Disputasar	Utteksling	ERASMUS	Sum
C	812 084	362 880	0								
D	90 135 635	18 416 200	0								
E	47 067 363	9 600 520	0								
F	2 530 226	390 640	0								
Utan kategori				5 026 965	840 423	751 445	7 185 618	232 770	1 287 500	154 500	
Sum	140 545 308	28 770 240	0	5 026 965	840 423	751 445	7 185 618	232 770	1 287 500	154 500	184 794 769

HVL sin budsjettfordelingsmodell - basis

Basis til fakulteta blir fordelt på grunnlag av tildelte studieplassar frå KD. Deler av desse er øyremerkte ulike utdanningar medan deler av dei er frie, slik at HVL kan fordele dei mellom fakulteta. Dei frie studieplassane er fordelt slik at det skal vere best mogeleg samsvar mellom vedteken studieportefølje og studieplassar.

På same måte som for resultat, så er sats for basisfinansiering delt inn i kategoriar frå A til F. For at budsjettet skal balansere må desse satsane multipliserast med ein faktor. I 2019 var denne faktoren 0,47.

I finansieringssystemet	
Kategori	Basis
A	242 850
B	183 150
C	124 500
D	87 450
E	75 100
F	62 750

I HVL sin budsjettfordelingsmodell	
Kategori	Basis
A	114 109
B	86 058
C	58 499
D	41 091
E	35 288
F	29 485

HVL sin budsjettfordelingsmodell - basis

For FLKI ser dette slik ut i 2019:

Fakultet for lærerutdanning, kultur og idrett	Studieplassar	Utteljing basis
Kategori		
C	30	1 754 982
D	2 631	108 109 246
E	1 593	56 213 146
F	63	1 857 533
		0
Sum	4 317	167 934 907

Resultat + basis = 184 794 769 + 167 934 907 = 352 729 676

HVL sin budsjettfordelingsmodell

Fagleg og administrativ støtte

Her ligg fellesadministrasjonen. Kostnader til denne blir i hovudsak realbudsjettert og inneheld midlar til alle administrativt tilsette, både på institusjonsnivå og fakultetsnivå.

Institusjonskostnader

Institusjonskostnader som rektorat, høgskulestyre, råd/utval, infrastrukturkostnader og IT blir realbudsjettert. Her ligg også budsjett til stipendiatar.

Høgskulen
på Vestlandet

SAMSPEL
BEREKRAFT
NYSKAPING

Virksomhetsstyring fra et
økonomiperspektiv og
finansieringsmodellen

Karianne Bergheim, avdelingsleder økonomi

Svein Tore Sviggum, økonomirådgiver

26. september 2019

Overordnet lov og regelverk økonomiforvaltningen HVL

1. Lov om universiteter og høyskoler av 1. april 2005
2. Lov om offentlige anskaffelser av 1. juli 2001
3. Forskrift om offentlige anskaffelser av 7. april 2006
4. Reglement for økonomistyring i staten av 12. desember 2003
5. Bestemmelser om økonomistyring i staten, av 12. desember 2003 (sist endret 18. september 2013)
6. Hovedinstruks fra Kunnskapsdepartementet om økonomiforvaltningen ved statlige universiteter og høyskoler, fastsatt 10. juli 2014
7. Reglement om statlige universiteter og høyskolars forpliktende samarbeid og erverv av aksjer (rundskriv F-07-13) og tilhørende veileder datert 26. august 2013.
8. Rundskriv, reglement og pålegg for øvrig fra Kunnskapsdepartementet og Direktoratet for økonomistyring som gjelder økonomiforvaltningen.
9. Bestemmelser fastsatt i hovedregler og instruks, samt midlertidig delegasjonsreglement ved Høgskulen på Vestlandet vedtatt av styret 22. desember 2016 (sak 45/2016).

Bestemmelsene om økonomiforvaltningen gjelder all virksomhet ved Høgskulen på Vestlandet, uavhengig av finansieringskilde.

UH loven

§ 9-2 Styrets oppgaver

(2) Styret skal fastsette mål og resultatkrav og har ansvaret for at institusjonens økonomiske ressurser og eiendom disponeres i overensstemmelse med bestemmelser om dette gitt av overordnet myndighet, og etter forutsetninger for tildelte bevilgninger eller andre bindende vedtak.

(5) Styret skal hvert år, etter nærmere retningslinjer gitt av departementet, avgi årsregnskap med redegjørelse for resultatene av virksomheten og legge frem forslag til budsjett for kommende år.

Økonomireglement

§ 14 Intern kontroll

Alle virksomheter skal etablere systemer og rutiner som har innebygd intern kontroll for å sikre at:

- a) beløpsmessige rammer ikke overskrides og at forutsatte inntekter kommer inn
- b) måloppnåelse og resultater står i et tilfredsstillende forhold til fastsatte mål og resultatkrav, og at eventuelle vesentlige avvik forebygges, avdekkes og korrigeres i nødvendig utstrekning
- c) ressursbruken er effektiv
- d) regnskap og informasjon om resultater er pålitelig og nøyaktig
- e) virksomhetens verdier, herunder fast eiendom, materiell, utstyr, verdipapirer og andre økonomiske verdier, forvaltes på en forsvarlig måte
- f) økonomistyringen er organisert på en forsvarlig måte og utføres i samsvar med gjeldende lover og regler
- g) misligheter og økonomisk kriminalitet forebygges og avdekkes

Budsjettdisponering

Rektor skal utforme forslag til styret om disponeringen av statsbudsjettet i Prop. 1S, med forbehold om Stortingets godkjenning. Framlegget skal inneholde følgende:

1. Hovedprioriteringer og angivelse av områder der det er behov for særskilte tiltak i henhold til vedtatte strategier og planer
2. Forslag til fordeling mellom enhetene

Styret skal fastsette det årlige rammebudsjettet for budsjettenhetene og føre tilsyn med at ressursene blir disponert innen gitte rammer og i samsvar med fastsatte premisser. Etter vedtak i styret om disponering av tildelt bevilgning skal rektor utforme disponeringsskriv til enhetene.

Rektor har ansvar for å påse at enhetene utarbeider et årsbudsjett innenfor disponible rammer med en hensiktsmessig periodisering for å kunne føre løpende kontroll med kostnader og inntekter.

Budsjettdisponeringsmyndighet gir myndighet til å bestemme disponeringen av budsjettmidler og til å godkjenne bestilling/ kjøp av varer og tjenester. Styret har budsjettdisponeringsmyndighet for institusjonen og delegerer budsjettdisponeringsmyndighet til rektor.

Rektor fastsetter retningslinjer for videredelegering og er ansvarlig for at det foreligger dokumentasjon som viser hvem som har budsjettdisponeringsmyndighet ved institusjonen og disse ansattes signaturprøver. All delegering av budsjettdisponeringsmyndighet skal skje skriftlig. Alle økonomiske disposisjoner skal være dokumentert.

Arbeid med å konkretisere hovedregler for økonomiforvaltning ved HVL -hjemmel

- Hovedregler for økonomiforvaltning. Fastsatt av styret 19.januar 2017. Styresak 3/17.
- *Rektor fastsetter retningslinjer for videredelegering og er ansvarlig for at det foreligger dokumentasjon som viser hvem som har budsjettdisponeringsmyndighet ved institusjonen og disse ansattes signaturprøver.*
- *All delegering av budsjettdisponeringsmyndighet skal skje skriftlig.*
- *Alle økonomiske disposisjoner skal være dokumentert.*

Arbeid med å konkretisere hovedregler for økonomiforvaltning ved HVL - konkretisering

- Det arbeides nå med retningslinjer for videredelegering i tråd med den praksis vi etablerte før sommeren med at rektor delegerte til nivå 2 og nivå 2 delegerte videre i sine linjer.
- Det er opprettet ca 110 saker i Public 360 der budsjett-disponeringsmyndighet er delegert.
- Det er varslet intern revisjon på fullmakter og systemtilganger ved HVL 14. og 15. oktober
- Økonomiske disposisjoner blir loggført i systemene (UBW agresso og Basware)

Økonomisk situasjon HVL 2019

Tildeling 2018	1 905 586
Kompensasjon for pris- og lønnsvekst	55 557
Videreføring/opptrapping av studieplasser	21 518
Budsjettreduksjon ift. overgangsordning, tilpasning til ny finansieringsmodell	-4 909
Budsjettreduksjon ift. tiltak for avbyråkratisering og effektivisering	-9 654
Resultatuttelling åpen ramme	25 678
Resultatuttelling lukket ramme	3 133
Tildeling 2019	1 996 909

Sogndal

Førde

Kronstad

Møllendalsveien

Haugesund

Rommetveit

Statsbudsjettet 2019

Av negative forhold kan nevnes for HVL:

- Budsjettkutt knyttet til krav om avbyråkratisering og effektivisering
- Budsjettkutt knyttet til tilpassing til nytt finansieringssystem
- Ingen nye studieplasser eller rekrutteringsstillinger

Høgskulen
på Vestlandet

KD-inntekt

ca 2 000 mkr

Eksterne
inntekter ca 200
mkr

Overordnet målsetning - øke eksterntfinansiering – spesielt forskning

- Dette betyr mer fokus på styringsinformasjon til fakultetsledelse og til rektor/styret
- Planlegging/budsjett :
 - oversikt omfang på sikre/pågående prosjekt
 - ambisjonsnivå: søknader/planlagte prosjekt
- Underveis i året :
 - regnskap/status i forhold til planlagt aktivitet (sikre prosjekt)
 - regnskap/status i forhold til ambisjonsnivået

Eksterne inntekter

Ekstern omsetning (eks. løyvingar frå KD) ref. note 1	2017	2018	Endring i %
1. Tilskot og overføringar frå andre statlege etatar	45 821	64 381	40,51 %
2. NFR	45 451	43 608	-4,06 %
3. Gåver	5 036	6 606	31,20 %
4. Tilskot til annan bidragsfinansiert aktivitet	26 600	16 692	-37,25 %
5. Tilskot/overføring frå EU	3 063	1 443	-52,89 %
6. Oppdrags- sals og leigeinntekter	79 968	56 733	-29,06 %
7. Andre driftsinntekter	4 742	7 074	49,18 %
SUM	210 680	196 537	-6,71 %

KD sin finansieringsmodell

HVL REGNSKAPSMODELL

- FAKULTETENE

- Ansvarlig for fakultetet sin økonomi
- Mer- og mindreforbruk blir videreført
- Disponering av mindreforbruk og dekking av merforbruk må inngå som del av årsplan/årsbudsjett/langtidsbudsjett og kan strekke seg over 3-4 år
- Når mer- og mindreforbruk blir beregnet blir strategiske midler fra styret (og SAKS-midler) holdt utenfor
- Styret kan gjøre vedtak der regnskapsmodellen bli satt til sides

REGNSKAPSMODELL

Eksterne prosjekter

- Alle eksterne prosjekter skal regnskapsføre indirekte kostnader og eventuell egenandel
- Fordeling av indirekte kostnader: 75% til fellesområdet og 25% til fakultetene
- Overskudd på BOA-aktivitet skal tilbakeføres til fakultetet
- Dekan fastsetter disponeringen av midler fra eksterne prosjekter

REGNSKAPSMODELL

FELLESOMRÅDET

- Fellesadministrasjon og felles institusjonskostnader er realbudsjettet
- Ansvarlig for avdelingene/seksjon sin økonomi
- Mer- og mindreforbruk blir ikke automatisk videreført
- KD-Stipendiater er fellesbudsjettet, mindreforbruk samlet i eget «stipendiatfond»
- Øremerkede midler fra KD eller andre blir alltid overført neste år

Reserver – ubrukte KD-tildelinger

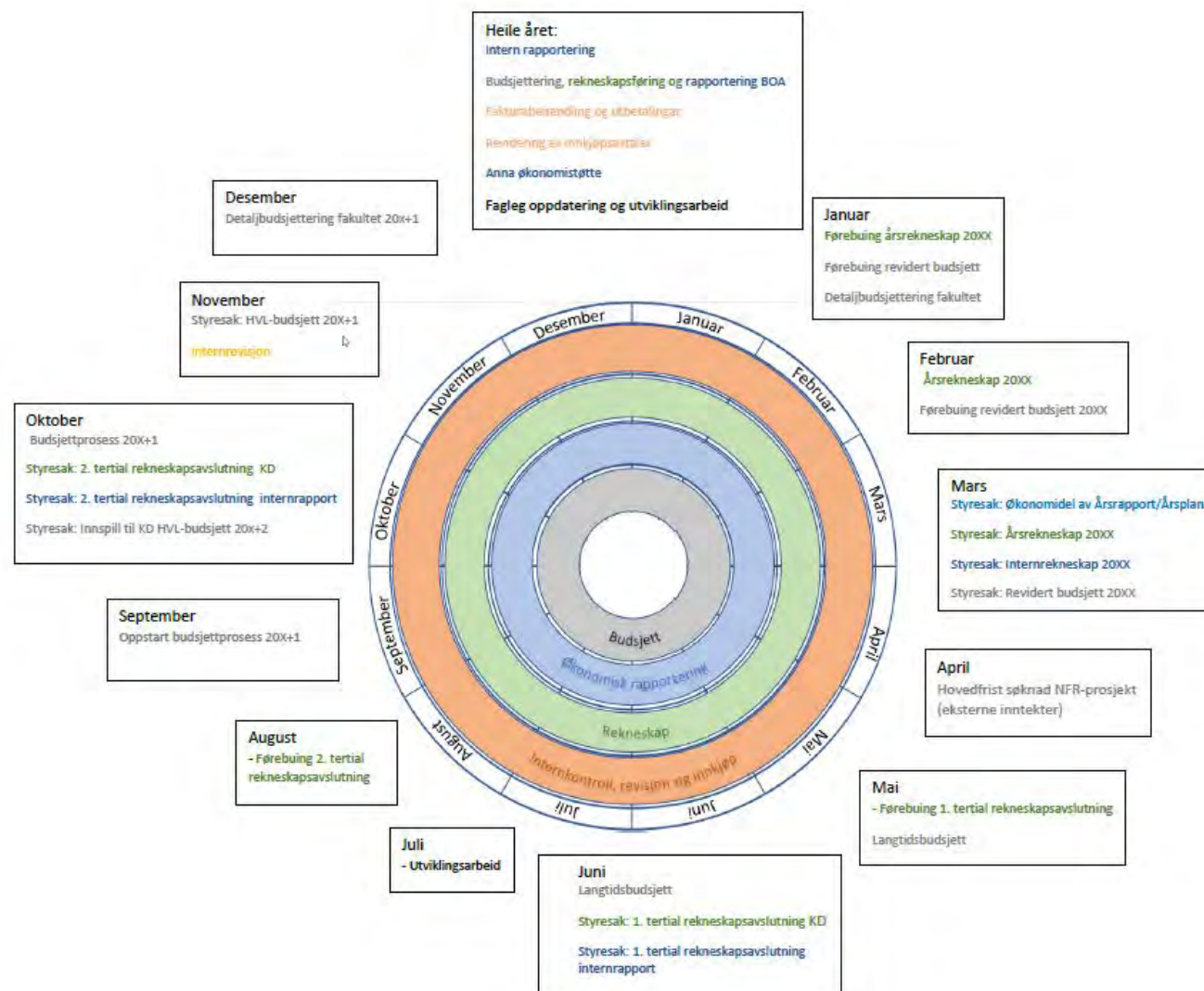
	Mill kr	Bindinger	Frie
Avsetninger HVL	282		
Felles HVL	213	166	47
FLKI	42,5	28	14,5
FHS	1,7	1,7	
FIN	2,7	2,7	
FØS	0,7	0,7	
Dykkerutd	21,1	21,1	

Virksomhetskapi tal

- Her har vi 69 mill pr. 31.12.18
- Dette blir omtalt som 'Universitets-fondet'
- Disponering er ikke klar
- OBS - dette er engangspenger – universitet vil kreve stor omstilling i driften

Årshjuls-prosesser økonomi

Økonomisk styring

- Ny stor organisasjon med noe endret bemanning
- Nye strukturer
- Økonomisk styring sammen med virksomhetsstyring
- Lage styringsparametere som gir oversikt og kontroll
- Gode rapporteringsrutiner og oppfølging av fakultet og fellesadm
- Samarbeid på tvers i organisasjonen – unngå silotenking
- Digitalisering og systemer – Agresso (store muligheter)
- Langtidsplanlegging - og budsjettering
- Riktig bruk av ressurser

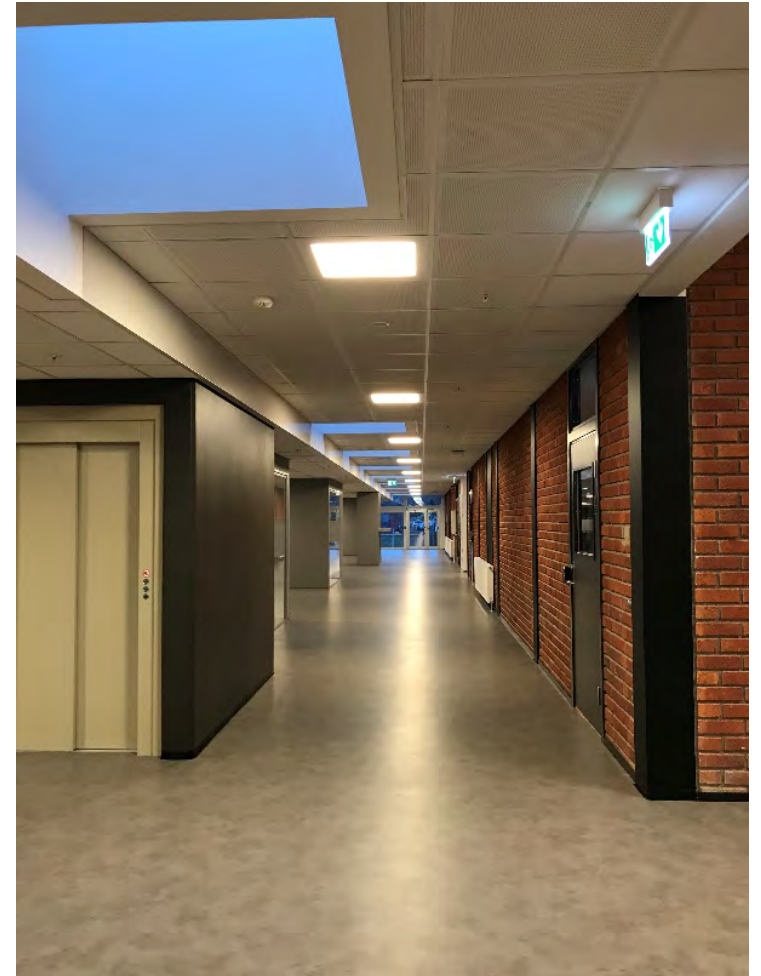
Langtids -budsjett

➤ Inntektssiden

Beskrivelse	Budsjett 2017	Budsjett 2018	Budsjett 2019	Budsjett 2020	Budsjett 2021	Budsjett 2022
Saldert budsjett for fjoråret	1 702	1 794	1 906	1 997	2 086	2 170
Konsevensjustering	23	16	10	5	-4	-9
Justering for pris- og lønnsøkning	34	49	56	60	63	65
Andre budsjettendringer	35	24	-3	0	0	0
RNB			0,2	0	0	0
Resultatbasert uttelling åpen ramme	NA	21	26	21	22	23
Resultatbasert uttelling lukket ramme	NA	3	3	3	3	4
Saldert budsjett	1 794	1 906	1 997	2 086	2 170	2 252
Økning fra fjoråret	92	111	92	89	84	82

Økonomiske utfordringer

- Universitetsambisjon
- Aktivitet på areal – K2 og Haugesund
- Husleie opp mot 20% av budsjettet
- Høyt aktivitetsnivå

Tiltak

- Fokus på budsjettsituasjonen
- Øke eksterne inntekter
- Øke resultatindikatorene
- Stramme prioriteringer

HVL som universitet

- Hvordan skal HVL klare universitetsambisjonen ut fra et økonomisk perspektiv?

